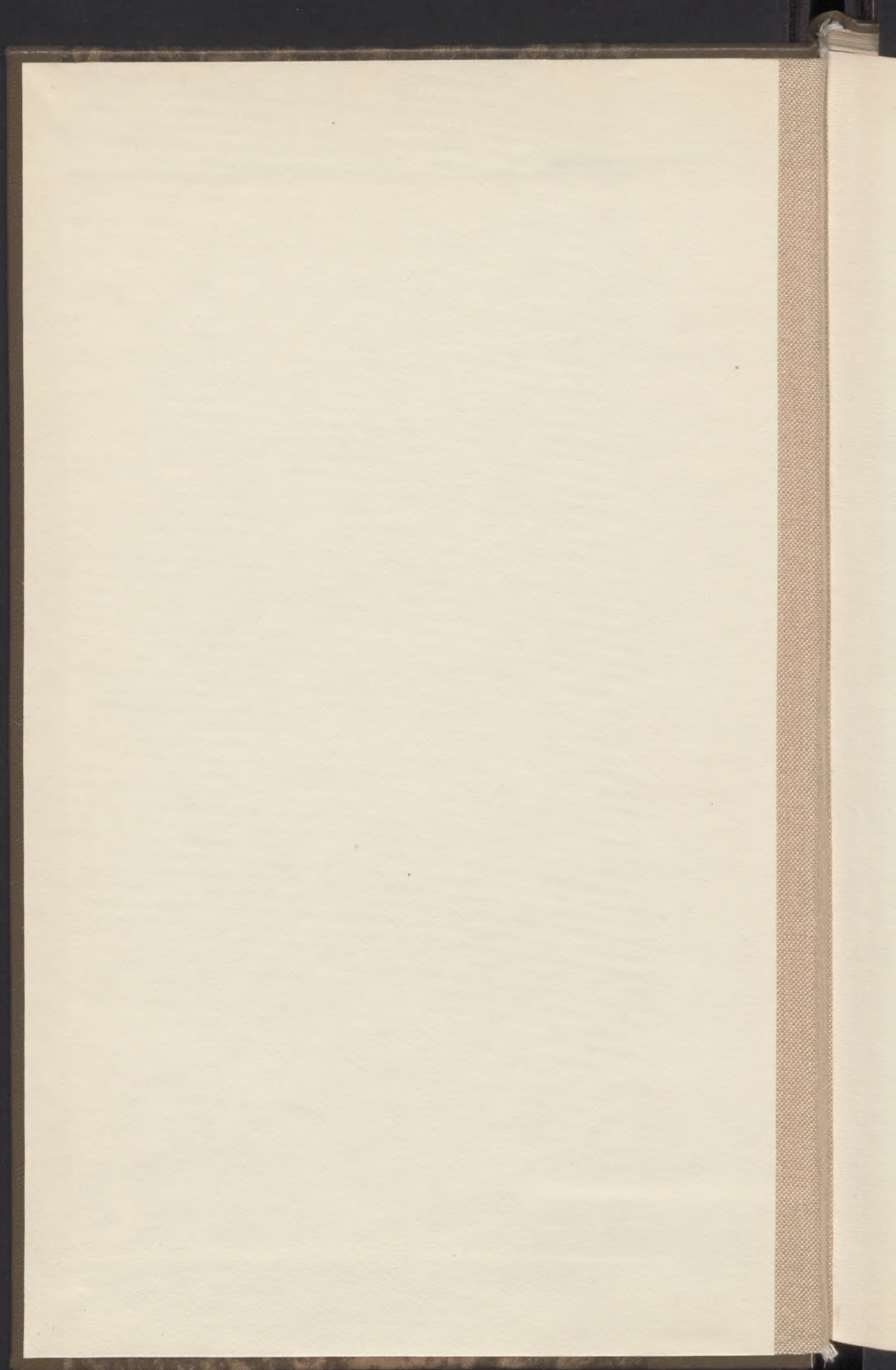
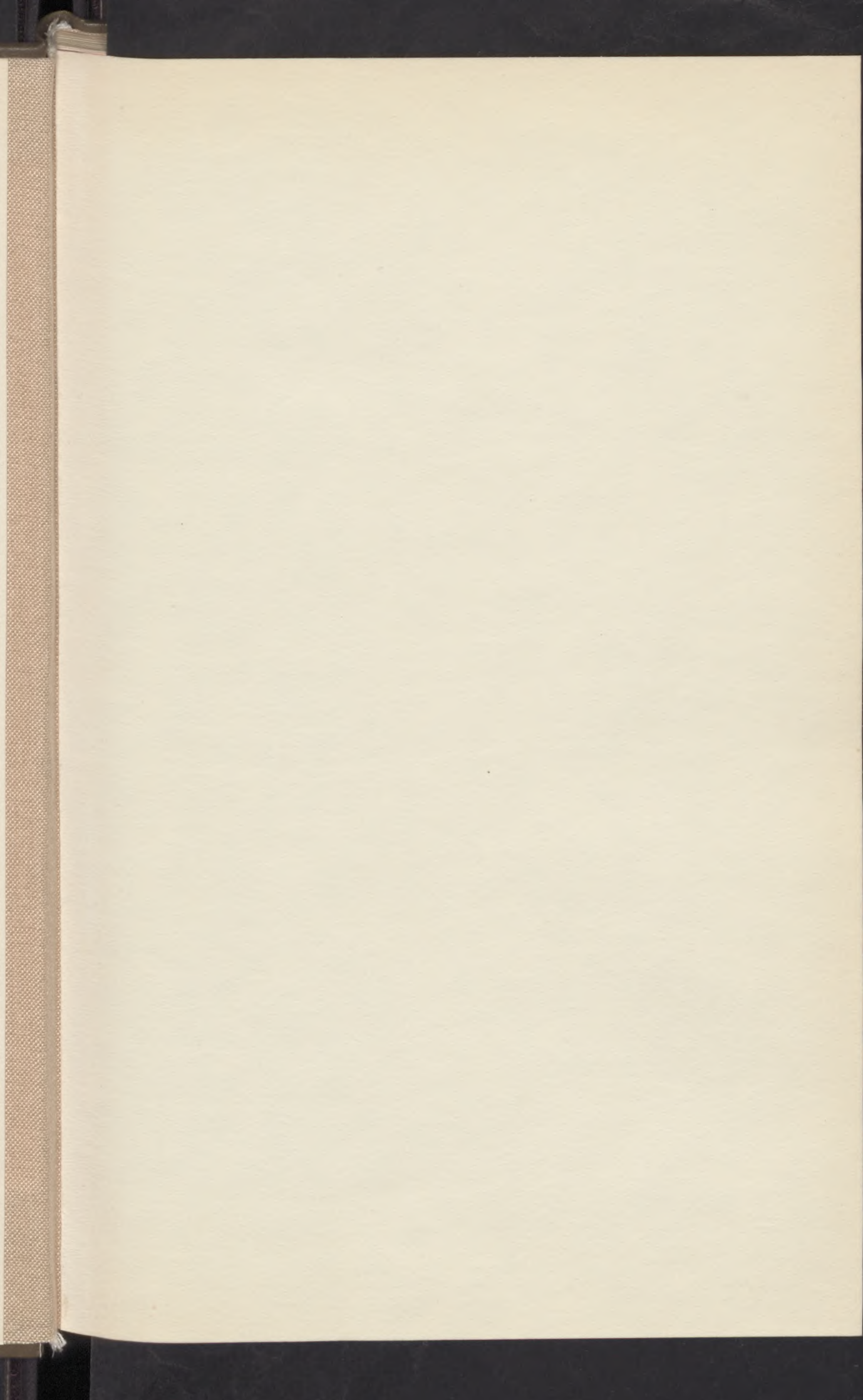

MD
39.285

632K

.....

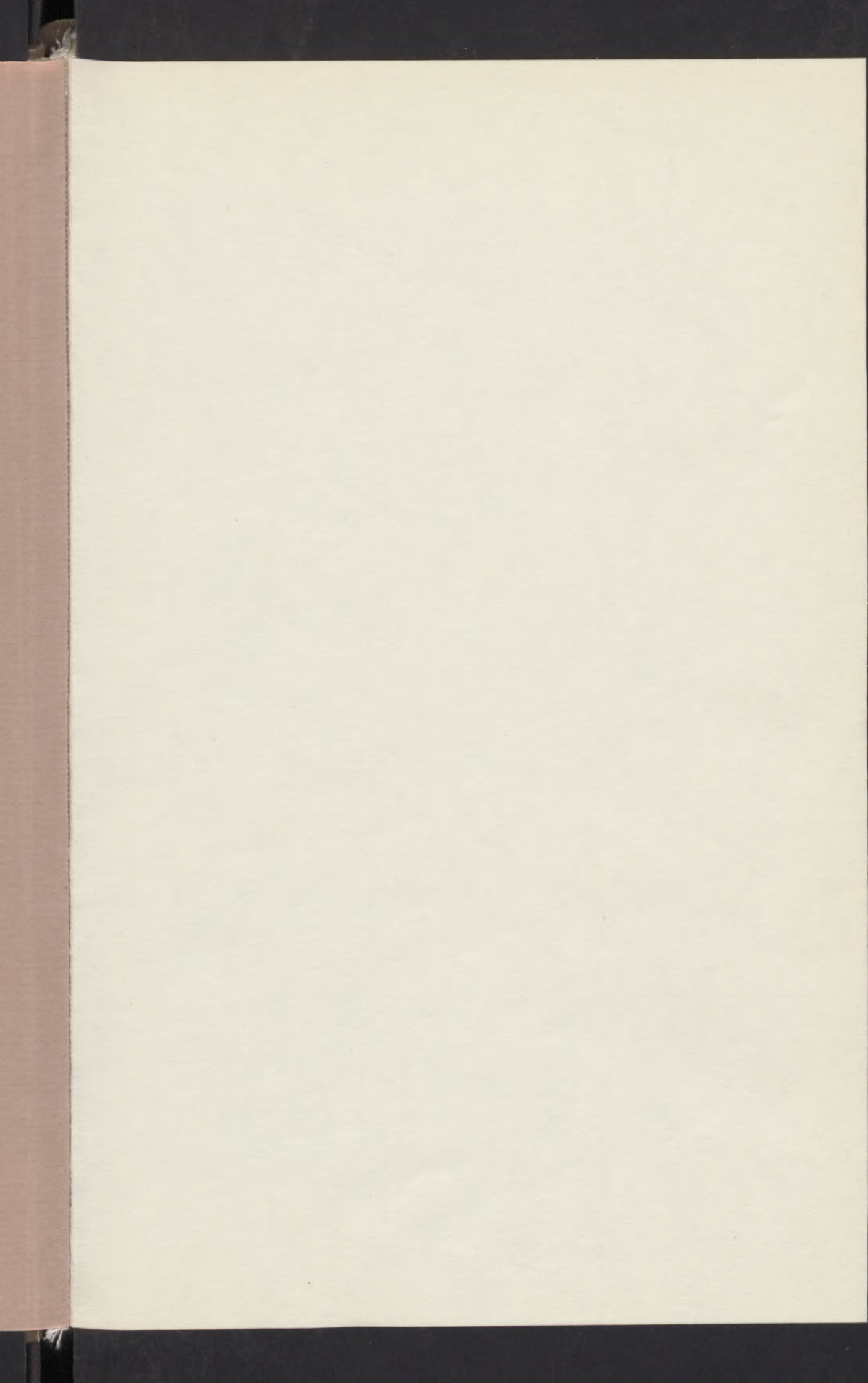
MD
39.285

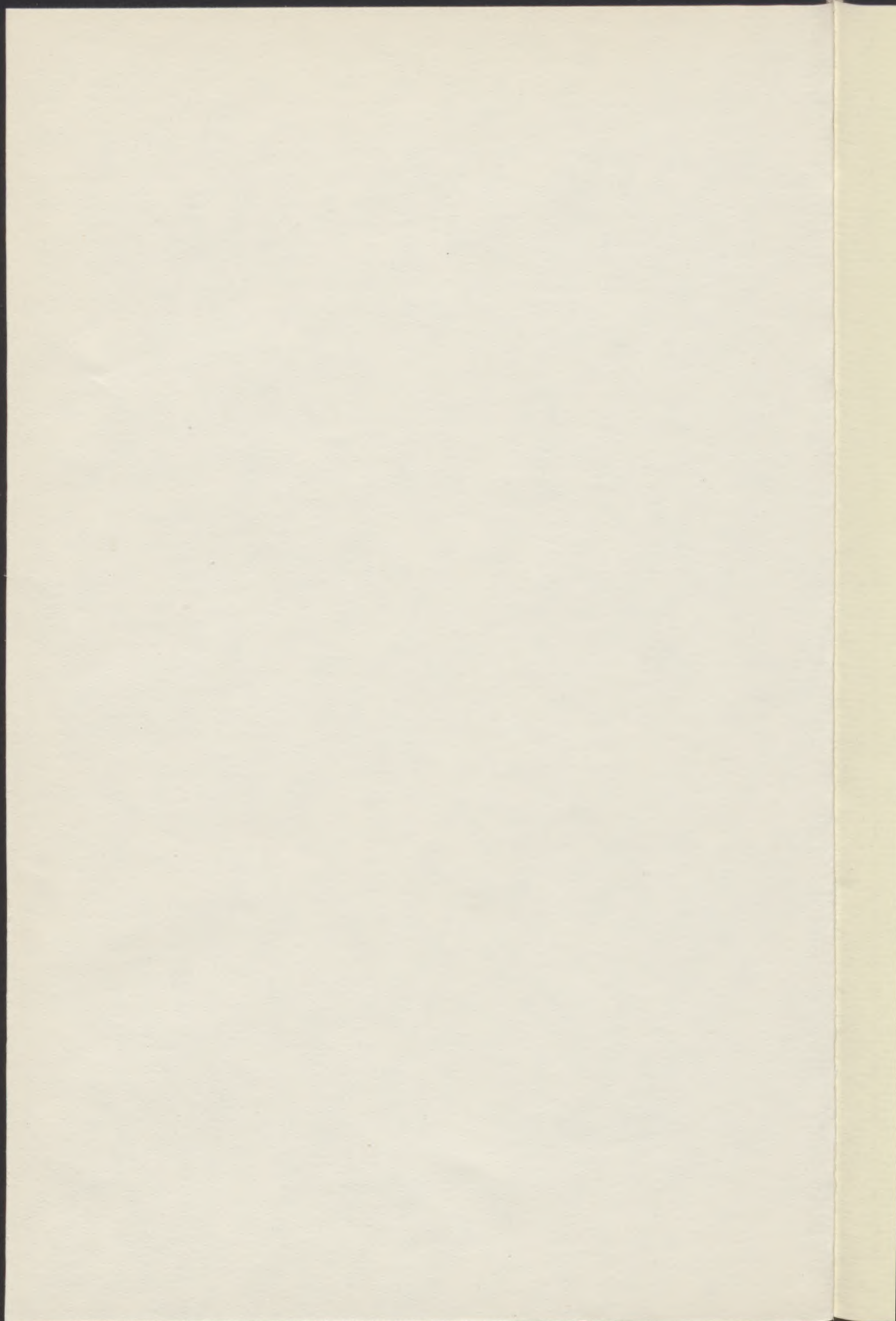
VAS ISTVÁN
KÖLTÖZÉS

BÉKÉSCSABA

1980

THE
NOVEL

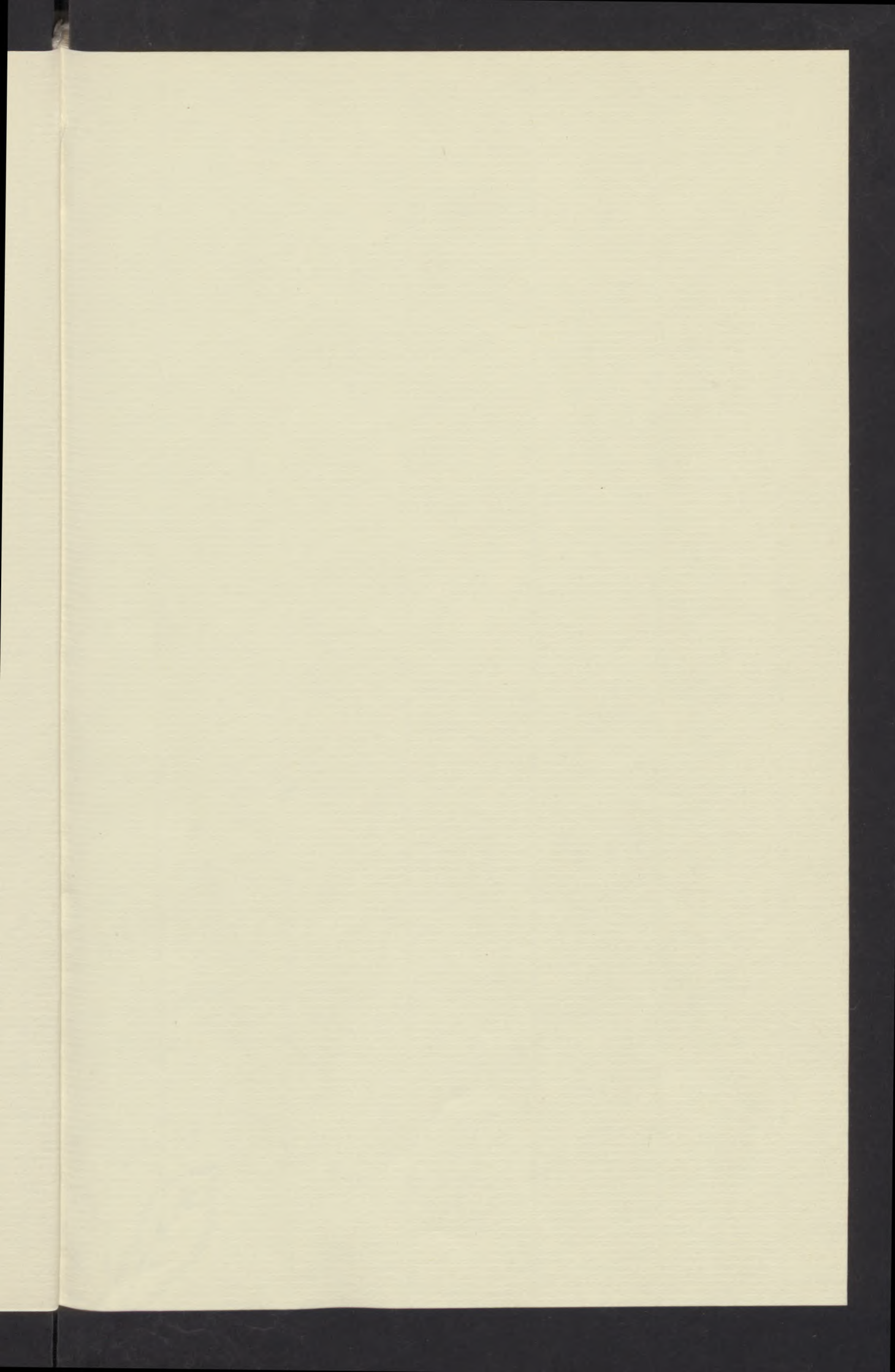

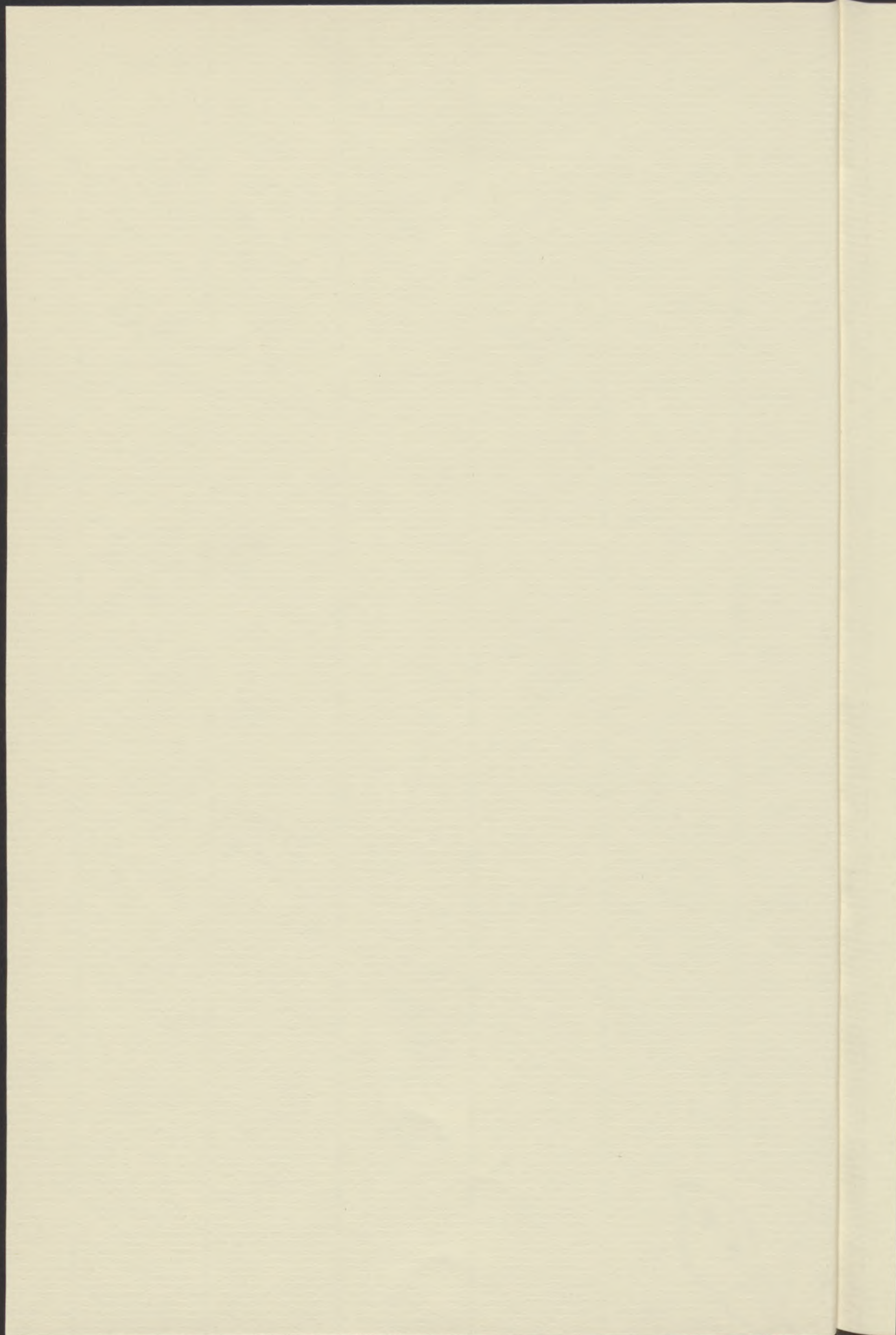

VAS ISTVÁN
KÖLTÖZÉS

Vas István

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
NEW YORK

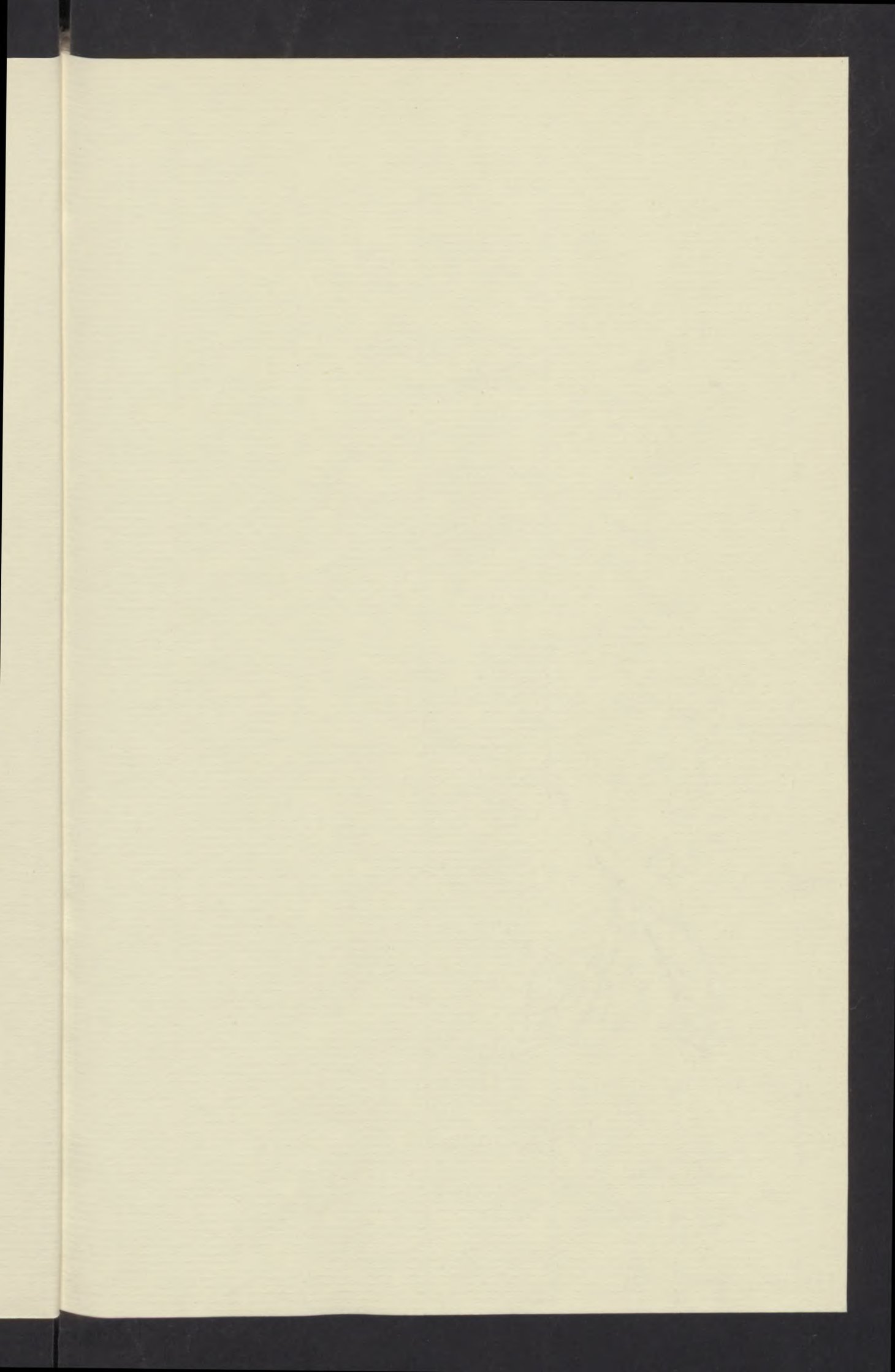

VAS ISTVÁN

KÖLTÖZÉS

ANTHONY

KOLLEGE

MD 39.285

1980

HOLD UTCA, 1936

Száz keskeny hegyi út volt, hol ingadozva jártam,
Hevültem és lehültem a fagyban és a nyárban,
De már oly messze minden, mi volt és ami voltam:
A Hold utcában élek s úgy élek, mint a holdban.

Miként a lenge holdban!... bár leple durva látszat,
Szemedbe nem mutat mást: szegényes, ósdi házat,
De ha szobámba lépnél, ott elbűvölve, lassan,
Te is velem lebegnél egy emelet magasban.

Halovány, híg aranyfény a tájon már elomlott,
Sötétkék esti szellő köszönti már a lombot,
Ott szemben azt a kertet oly mélán, messze nézem,
Sötét sziget, elúszik tengernyi, sárga mézben.

Majd felhők lassú népe lepi az égi rétet,
Elmenekül a csillag, a mélyben is sötétebb,
Elfárad az öreg szél, lehelle se hallszik,
Az éji kert fűvére ledől és máris alszik.

Az éj fekete tenger; hol van a lomb, az árnyék?
Ezüstös, nagy madárra ébren hiába várnék.
Az éj vizéből mélyebb és sűrűbb tóba lépek,
Elalszom én, de élnek a szörnyű-tarka képek.

Majd hirtelen elégnek, a fény esőzve hull rám,
A semmibe emel már egy édesízű hullám,
Virágaim, világom – már mindet elfelejtem.
A szél hátán ki nyargal? már megnyugodva sejtem.

Itt mellettem suhan már, de fél szemem se retten,
Mert ami ellenem tör, én azt is megszerettem.
Remegő, messzi ködben eltűnik, aki voltam –
A Hold utcában élek s úgy élek, mint a holdban.

THE FUTURE

The future is a vast and unexplored territory, a land of infinite possibilities and potential. It is a realm where the imagination reigns supreme, where the boundaries of the known are constantly being pushed and expanded.

In the future, we will see the fruits of our scientific and technological endeavors. We will witness the dawn of a new era, one where the challenges of the present are overcome and the dreams of the future are realized.

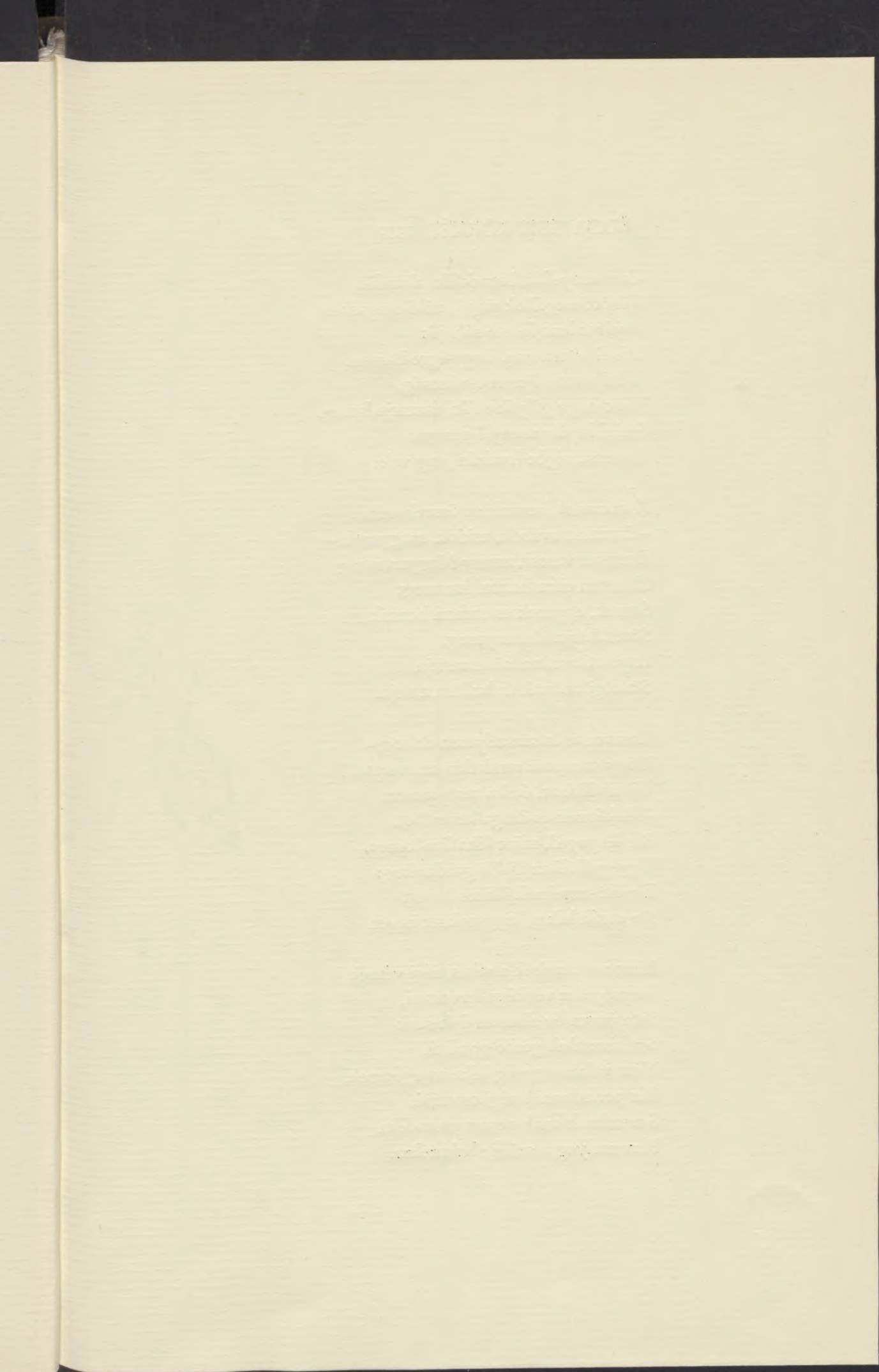
The future is not a distant land, but a place that is within our grasp. It is a place where we can create a better world, one where the hopes and aspirations of all people are fulfilled.

Let us embrace the future with open arms, for it is the only path that leads to a brighter tomorrow. Let us strive to make the future a place where the best of us can thrive and flourish.

The future is a canvas upon which we can paint our dreams. Let us use the colors of our imagination to create a masterpiece that will inspire and uplift all who see it.

The future is a journey, one that we must undertake with courage and determination. It is a journey that leads us to the heart of the unknown, where the greatest discoveries are often made.

Let us embark on this journey together, for the future is not just a dream, but a reality that we can shape and mold. Let us make the future a place where the best of us can shine and the hopes of all people are realized.

BUDAPESTI KÖRKÉP, 1939

Cseresznyefák, barackfák, almafák
Között megállok ringó, zöld magasban,
A város lent fekete sóhaját
Leheli napra nap, hogy égre hasson.
A balparton Pestet a rónaság,
Mint nagy gályák raját, úsztatja lassan.
Szelíd lapály aranyló tengere
A messzeségbe lomhán leng vele.

A századok lassankint összehordták
– Latinok, svábok, zsidók, magyarok –
E tenger várost, amely Magyarország
Közepén cifra habbal kavarog,
Sorsok, egyének és emberi hordák
Sötétlő árja idekanyarog,
Enyésző arcát a kövekre írja,
S a régi habnak új hullám a sírja.

Szenvedve és szeszélyesen dobog –
Hogy szeretem rendetlen szívverésed!
Új kávéházat, ócska templomot,
A beképzelt és drága keveréket,
Bár lényeged, mint léha lim-lomot,
Ugy gyűlöli az újabb gazdaréteg:
Elmúlt szerelmek illatos hevét,
Az utcák lelkes, megszokott nevét.

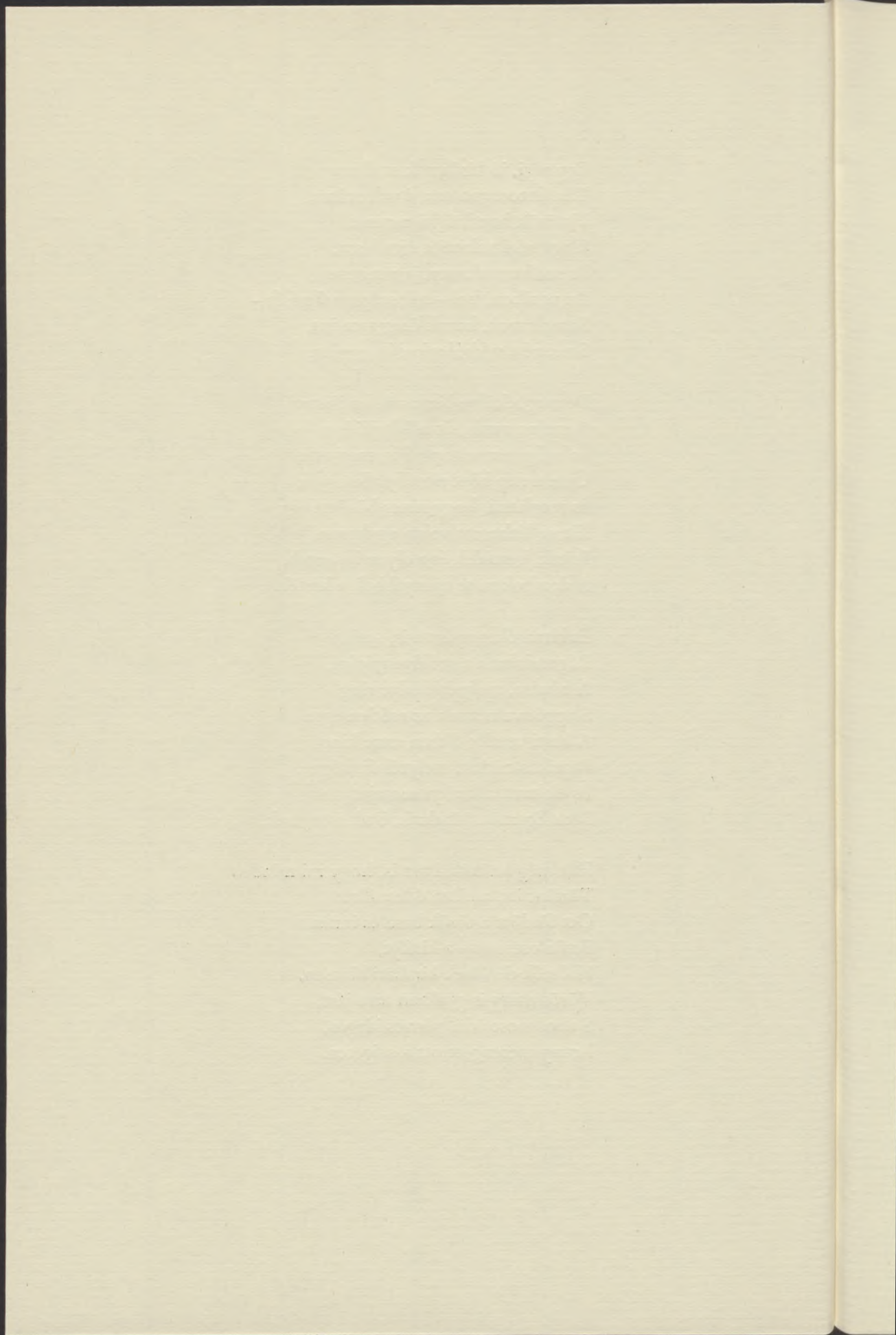
Mert nem tudták a véres, régi vészek
Szépségedet végképp lerontani,
Sem ötven év alatt az építészek
S a hivatalok görbe gondjai,
Nem változott meg lelke az egésznek,
Bár porladoznak régi csontjai,
S a századoknak nemes maradéka
Rámosolyog a szürke habaréokra.

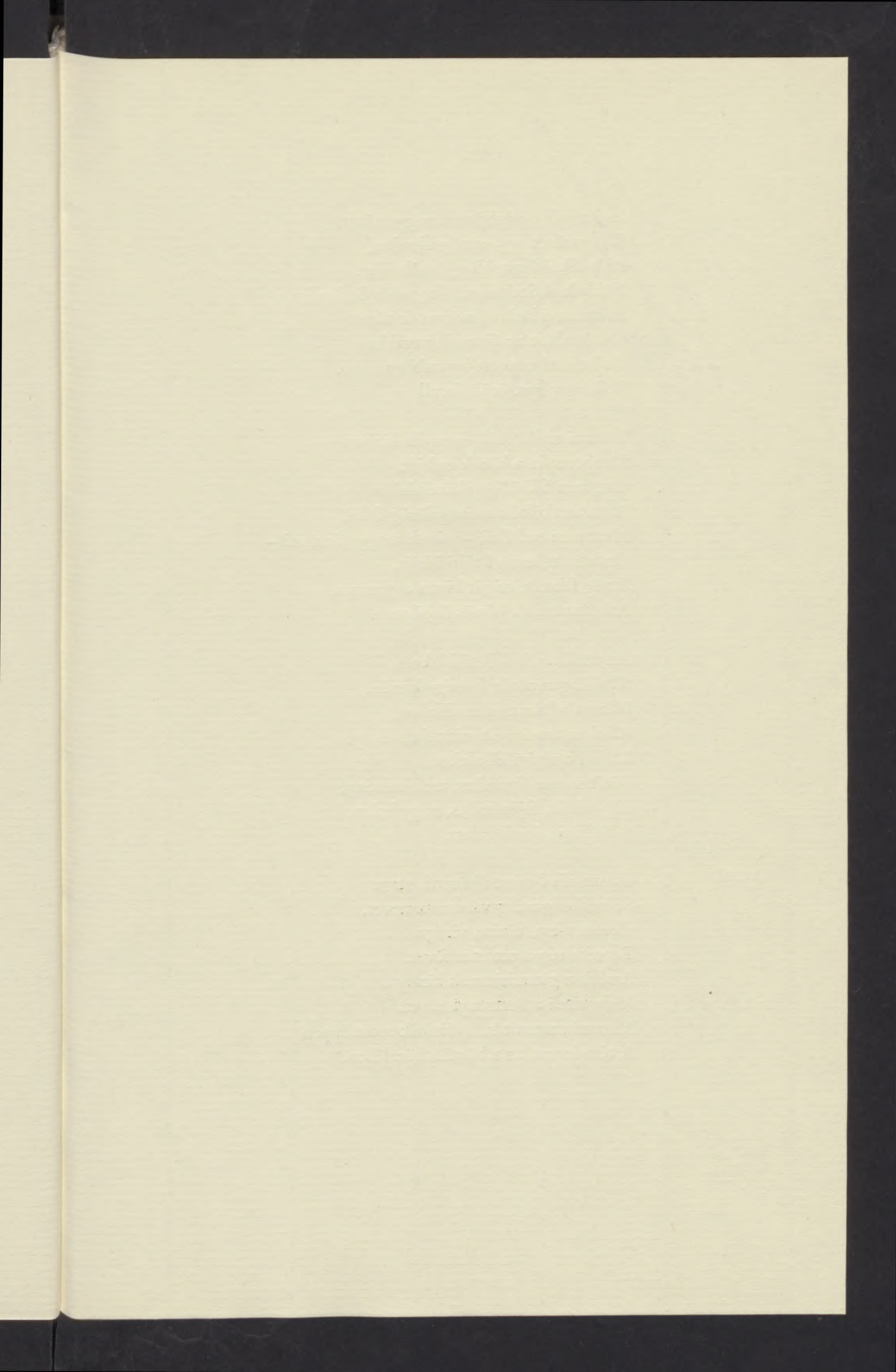
Egy régi, jó királynak szelleme
Tán fintorogna ennyi változásra,
Ha örök honából kilengene,
Hogy régi palotáját újra lássa,
És szellemsarkantyúja pengene
Az utcákon, hol – sok szépmívű násfa –
Templomok, házak öreg arca int,
S nézné a várból városát megint.

De megbékülne biztosan, ha Pestre
Vonulna aztán, át a Lánchidon,
És hallgatózna nappal is, meg este,
Ülne a nép közt némely alkonyon,
És meglátná, hogy nincs közöttte egy se,
Kit ne láthatott volna egykoron,
Fajták, beszédek épp olyan keverték,
A dombokon se csúnyábbak a kertek.

És látná őket nyáron is, amint
Rágondolnak a szőlővenyigére,
A búzára, mely érlelődve ring,
S aggódva néznek az esőtlen égre.
A kerti vendéglőkben enne kint
Paprikás csirkét, melytől újra égne,
És eloltaná a királyi szomjat
Bora Egernek, Mádnak, Badacsonynak.

Hát még ha tudná azt is, hogy mi minden
Történt itt, amióta ő leszállt!
Ott fürdött a török basa és innen
Petőfi ostromozta a királyt,
Hol nők derülnek kirakati kincsen,
Vörösmarty is gyakran arra járt,
S ahol most üdül pénzes idegen,
Arany merengett ott a szigeten.

És itt volt nemrég az a nagy szüret,
Bő termését egy ország ideadta,
Ajándékul legszebb gyümölcsüket
Küldték el Szekszárd, Szeged és Szabadka,
És mennyi kedvet, nedvet és tüzet
Öntöttek át az újszerű szavakba!
De benned zengett legszebben a dal,
Te öreg város, örök fiatal!

Tavaszi szellő száll és enyhe lázban
Megborzolja a kövek erdejét,
Ott, arra felé ül egy kávéházban
A parasztköltő s mennydörög feléd.
Mert nem tud élni, – minek magyarázzam? –
Csak ha tebenned tölti idejét,
S míg feketét, csigát kíván a gyomra,
Átkokat szór a bűnös Babilonra.

Az utcában, hol Petőfi lakott,
S boldogan sétált felesége karján,
Nézem a házat és az ablakot,
Ahol az anyám élt mint fiatal lány,
Látom a régimódi alakot,
Sötét szeme ábrándos, arca halvány,
Ugy sétált, fején tollas, nagy kalap,
A Stefánia úti fák alatt.

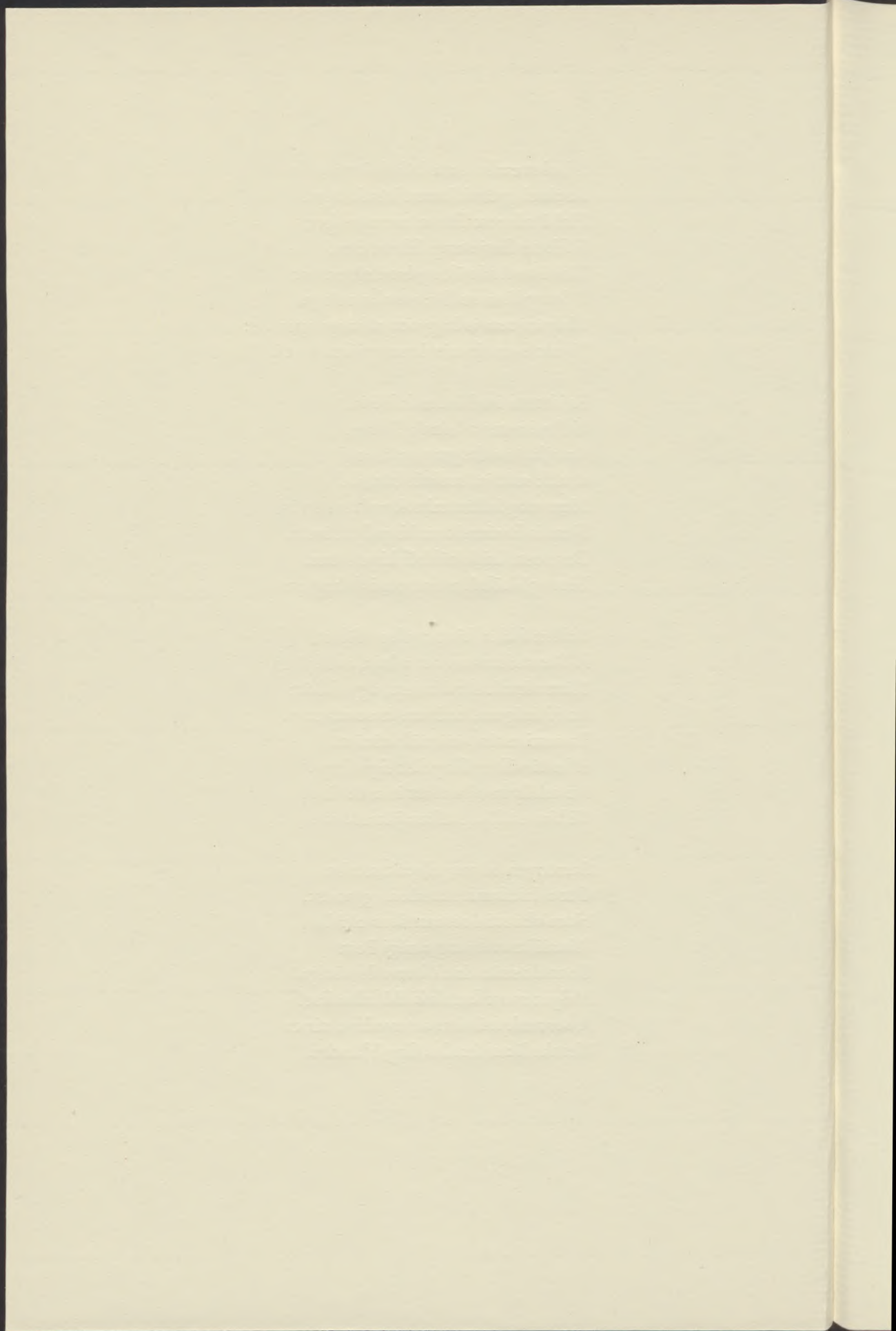
És ott, ahol most újsütetű, sárga
Színekkel gazdag városrész nevet,
Életem társa, tövise, virága
Taposta rég a proletár füvet.
Arrébb a gimnáziumok királya,
Mely viseli a Berzsenyi nevet,
Mert nincs tanítás, nyújtózik most éppen
A törvényszék s a börtön közelében.

S hol szembenéz a kültelki nyomor
Arcával gyárok beton büszkesége,
Hol Budapest fekete szennye forr,
S fekete füstje csap fekete égre,
Hol ősszel sár ül, nyáron sárga por,
A levegőben száll a munka mérge,
Mely rajtam is hagyott néhány nyomot:
Nyolc éven át mindennap jártam ott.

És jártam irodába másfelé is,
Hol németes a házak új sora,
Az ajkakon fitogtatott beszéd is,
A nők ruhája, szobák bútora.
Mert magánhivatalnok voltam én is,
Nem is kívánnék szebb pályát soha,
De most, úri körükből kivetetten,
Lézengő költő, más nem is lehettem.

Balkéz felé, a kis templom fölött,
A Rózsadombon ott a ház, amelyben
Mint rózsák sűrű bokra, úgy fődött
Az ifjúságom, kedvem és szerelmem.
Tavaszi estén, örömök között,
A lenti villanyfényeket figyeltem.
Az erkélyen tán most is száz titok
Vidám emléke halkán játszik ott.

Szerényen bújva paloták sorába
Ott a lakásunk szemben egyenest,
Homlokzatán romantikus ciráda,
Rózsáiban mereng a régi Pest.
Te múlt századnak hervadó virága,
Melyet most kettőnk élő lelke fest!
A sorsunk minden szenvedése, tánca
Illeszkedik százados fényű láncba.

Hatalmas lánc, te zárd be életem!
Fogadj magadba, tág, gyönyörű korsó!
Te zűrös város, te vagy énnekem
A szülőföld, a bölcső és koporsó.
Hol ábrándoztam nyári éjeken,
Tarkán tündöklük lent a Dunakorzó.
Bárány szereti úgy a legelőt,
Mint ülni én e teraszok előtt.

A zsarnok zűrzavarban, suta rendben
Aranyszabályom, bűvös, bölcs ígém!
A szenvedély, mely szenvedett szívemben,
Hányszor pihent a város nagy szivén!
Hát ringass tömény ütemedben engem,
Párizsom, Trójám, Rómám, Ninivém!
A Duna habjai beléd szeretnek,
Rólad mesélnek messze tengereknek.

SZENTENDREI ELÉGIA, 1940

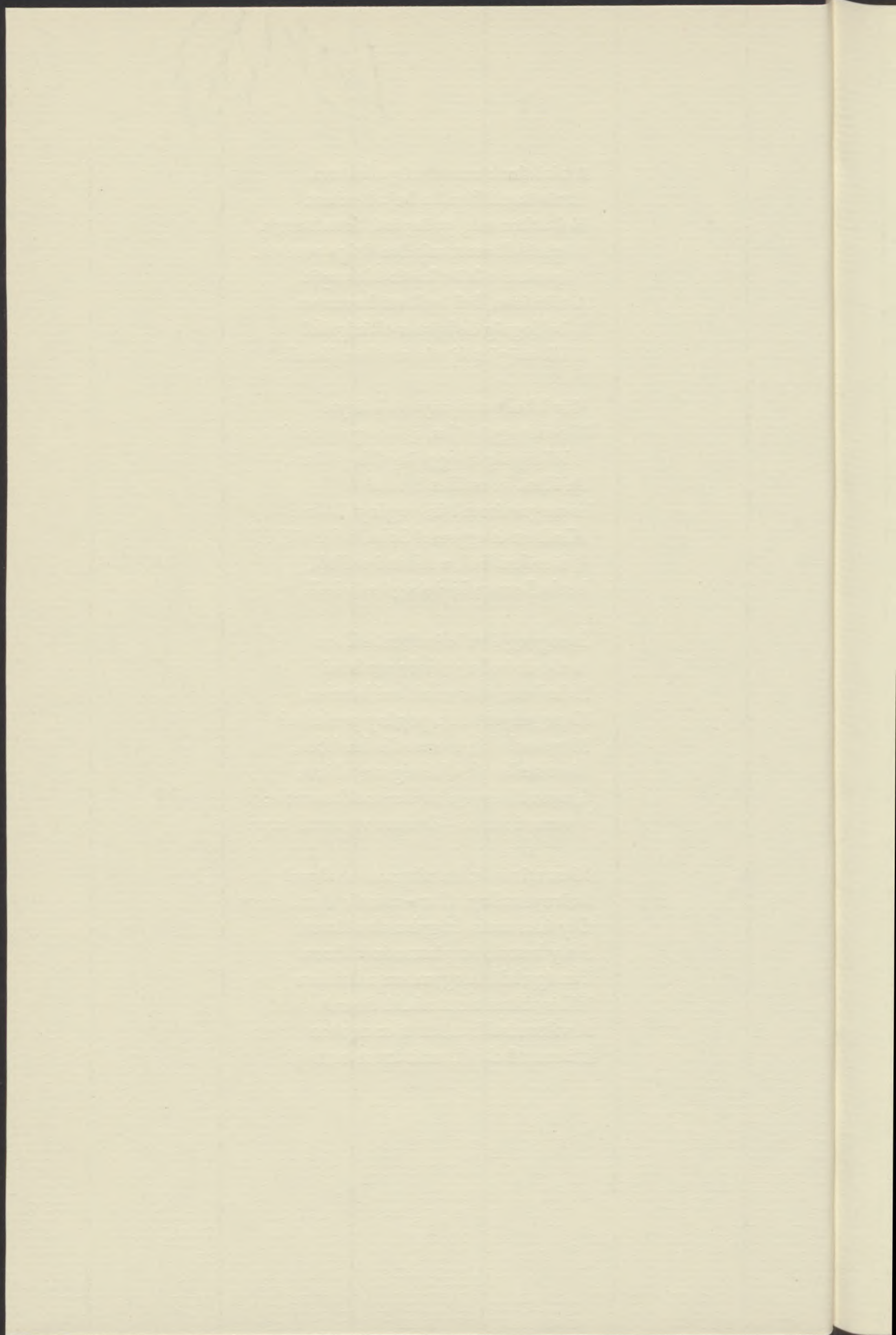
A templomokra rávillan az alkony,
A kúsza város csillog bíborában,
Csobban a Duna lassú vize halkan,
Mint amikor még őmellette álltam,
Hajlik a nyár a hirtelen viharban
És mosolyog, akár az ő korában.
Az út, a domb, a lomb is ugyanaz még,
Járok, mintha a múlt felé utaznék.

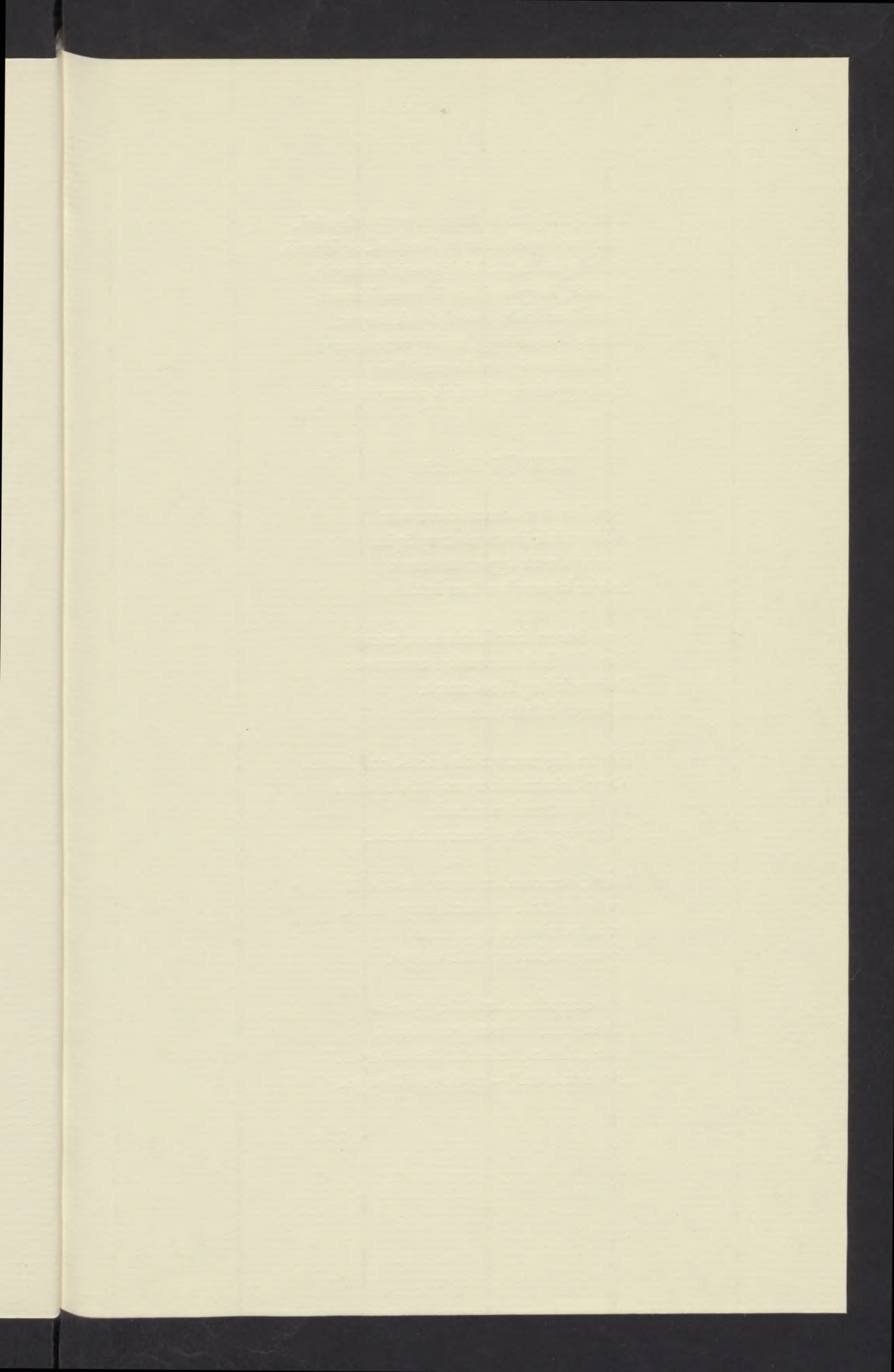
A tátikának arany még a hamva,
És törökszekfű nő a buja kertben,
Hol akkor még gyönyörű, árva hangja
Megszólalhatott minden drága percben.
S ilyenkor töltött kávé édesanyja
A tornácon, hol mellette hevertem.
A boldogság de hamar elvirágzik!
A fák mögött új pár szerelme játszik.

Már lehullottak anya és leánya.
Két szép gyümölcs, a két egytest a földé.
A boldogság a leggyöngébb palánta,
De illata az estéket betölté
És megtanított bús, pogány dalára:
„Csak itt és egyszer! Soha, soha többé!”
A tücsökszóból, a suhanó szélből,
Ezt hallottam ki dobogó szívéből.

És ragyog újra hajnali színekben
A táj, de hol a valóság varázsa?
És hol van már az akkori hitetlen,
Ki pogányul néz a pogány parázsba?
Megtanult hinni a csodás hírekben,
Mert szellemét a kétség megalázta,
S most áll és néz az útmenti keresztre:
A semmi nincs, – de nem vigasztal ez se.

Mert mit is ér, ha róla szól az álom?
Szörny, csillag, állat – mindig ő az, érzem.
Oly édes érzés, hogyha alva látom,
S oly keserű, ha visszanézek ébren.
Tán így lelünk egymásra a halálon
Túl is abban a százalakú éjben?
A változásokban, az új szerepben
Mi marad abból, amit itt szerettem?

S az éj mögött ha Isten mennye vár ránk,
Mely nem méltatlan se hozzánk, se Hozzá,
S a megszabadult lélek bontja szárnyát,
Lehet-e, hogy majd ne is szomjúhozná
Szava hatalmát, mosolyának árnyát,
S lesz-e ott szépség, amely visszahozná
A villanást vigasztaló szemébe?
Csak egyetlenegy esténk visszatér-e?

TIZENÖT ÉV, 1944

Igen, barátom, tizenöt éve már
A hivatalok járma alatt nyögök,
Napjaim csak úgy menetelnek
Szürke köpenyben üres halálba.

Az udvaron kint ládahalom, zsiros
Gumikötényben torzfejű asszonyok
Dobozok fénylő sokaságát
Földre dobálják érczörejjel.

Földön fagyasztott kis kacsa-, pulyka- és
Nagy birkahullák nyersvörös és fehér
Kibelezett rendjei várnak,
S fortyog a lé s véreznek a kések.

Látod, barátom, az anyag ez – belül
Értelme vibrál, sok kicsi, fürge szám.
Az ablak piszkos üvegén át
Nyüzsgeni látom a két világot.

Ajtó csapódik, állati bűz, gyanús
Főzési pára, rossz-szagu női száj.
Szól: „Kezicsókolom... kisasszony...”
„No mit akar?” – nyafogó fölénnyel.

A másik ajtón többnyire testesebb
Ügynökök, éber libakereskedők
Lépnek ki: lomha, lágy mosollyal
Kebelezik be a százalékot.

A perzsabundás, benti világra én
Már nem haragszom. Tán nem is undorít.
Csak nézek rá s a „szervezetlen”,
Kinti, mogorva, lesúnyt szemü népre.

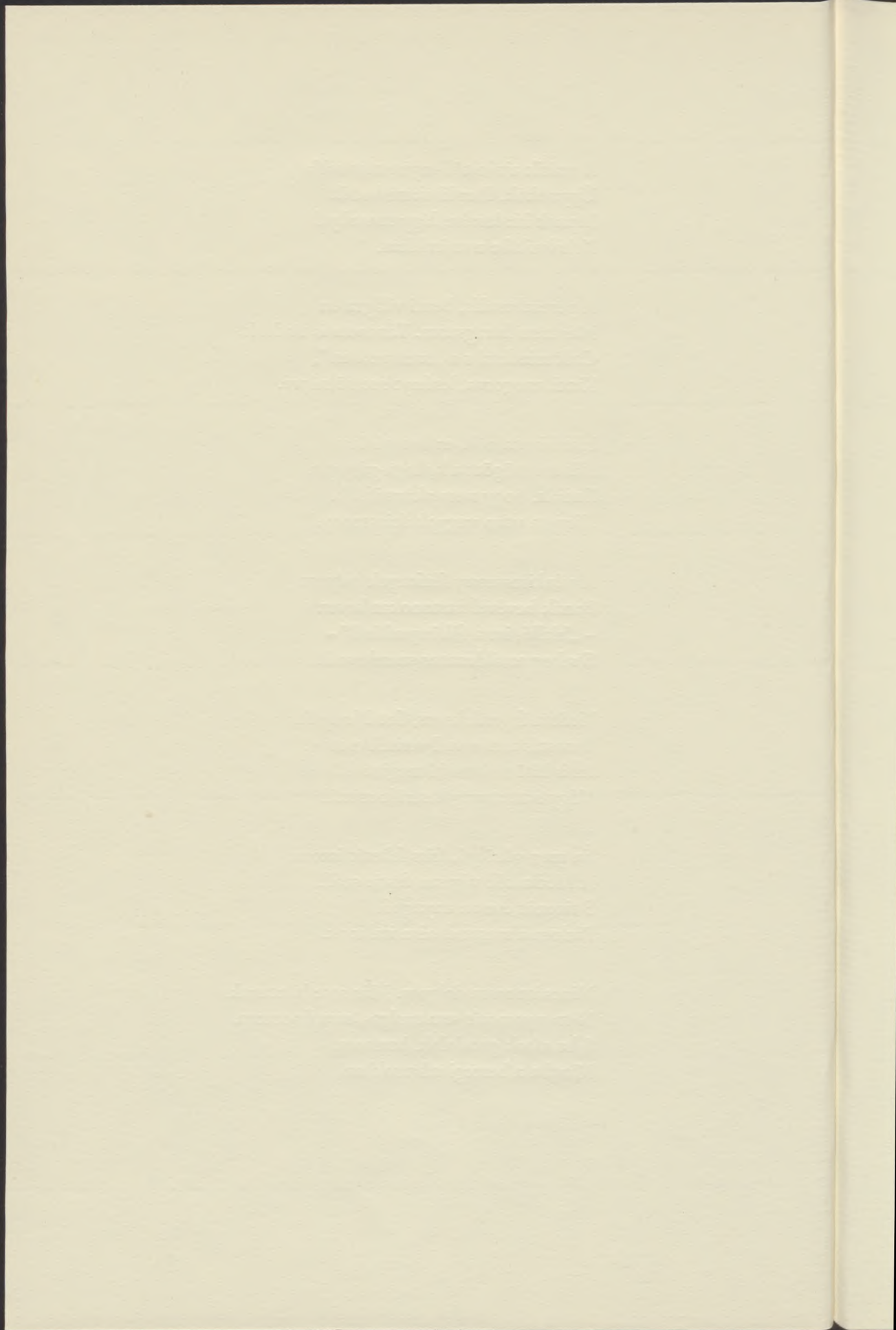
Hát hivatalnok, ez kategóriám?
Hátam mögött a kollega-gágogás.
Tudják, hogy nem akármifélék.
„Férjem után vagyok úriasszony.”

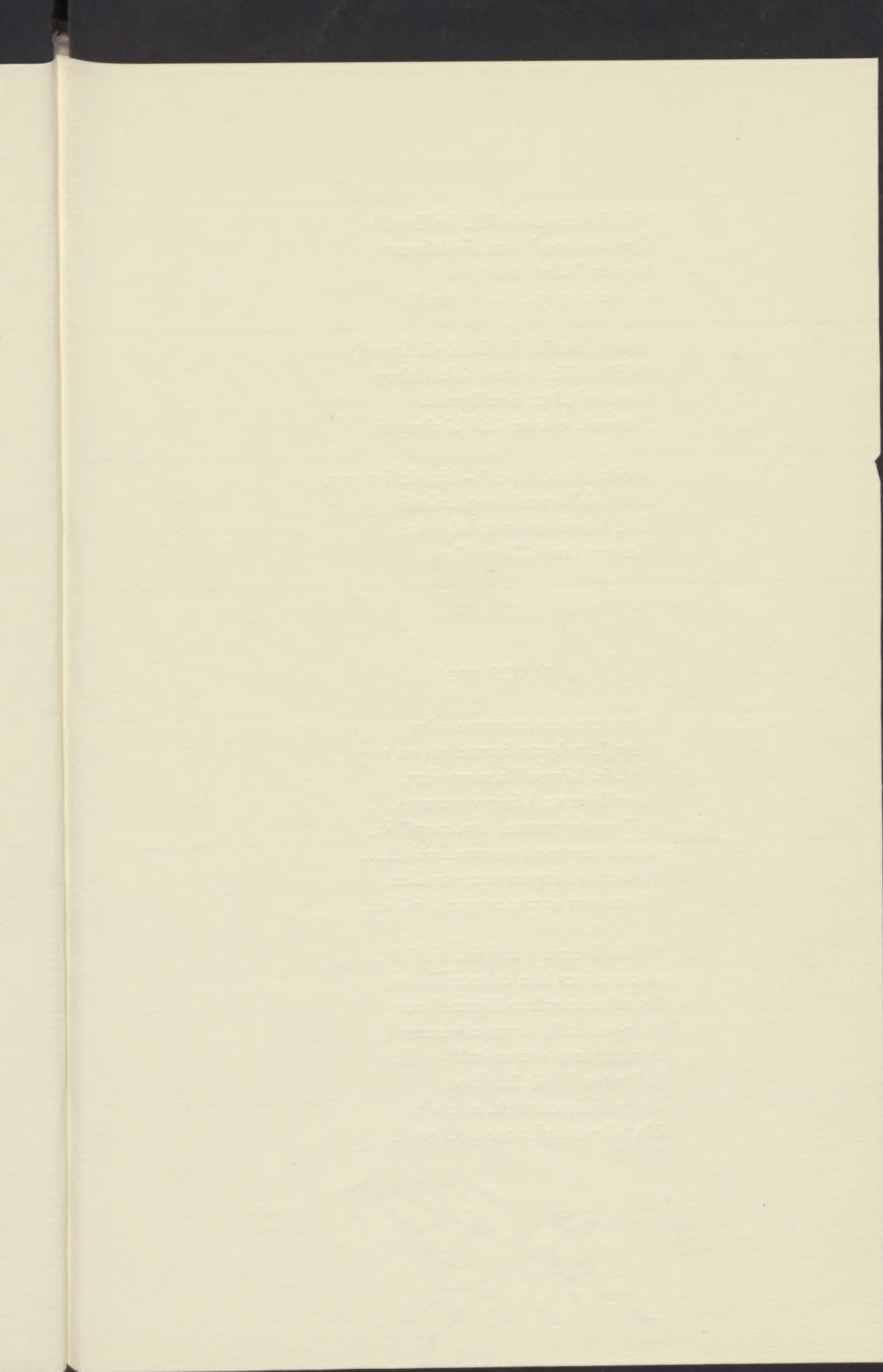
A vénkisasszony férfitagok helyett
Fonák hevével kartonokat kever.
– „Halló, itt a főkönyvelőnő” –
S rebeg az áldozatos szerelemről.

Játékba fognak korcs, fiatal kutyák.
Borostás arcon vad veriték csorog.
Itt is kitörnek majd megint a
Vágy s az anyag keserült csatái?

Én meg gőzölgő, friss feketét iszom,
A Média kék vígaszu füstje száll,
S tizenöt éve az anyagból
Párlom a szeszt elmém italának.

Nincs itt rossz dolgom. Már sose bántanak.
Nem nyomorít sem szolgál-, sem úr-szerep.
S ha rátok gondolok, barátom,
Mintha a hercegi udvarokban

Valódi verssel telt fülü, boldogabb
Társakra gondol az, aki átkozott
Végvár fokáról néz alá a
Gyaur meg igazhitű tetemekkel

Rakott mezőre, hol keselyűk komoly
Ebédje zajlik, strázsa kiált, dobog
A had a hídon, ő pedig csak
Bort iszik és könnyököl könnyen

S tollat fog: „Ámor” – írja, de fintorog,
A régi dallam csikorog, érdesül.
Csak bámul és Ámor helyett a
Fátumot érzi hűlő szívében.

A VÁROS, 1944

Két hétre sem utazom el idén
Pestről, melyet a korszellem s a nap
Gyötör. Köveiről a sárga fény,
A gyűlölet s a hőség visszacsap.
A Duna-balparton, ahol megállok,
Az alkonyatnak szívesen örülnék...
A város, elkényeztetett vadállat,
Hajszoltan és tanácstalan körülnéz.

És körülveszik a kutyák, a hajtók,
A csendőrcsákón kakastoll lebeg,
És szónokolnak az ideszalajtott
Párt-próféták, bugris-miniszterek,
A zsandár és a tisztultabb vidék
Bekeríti a bűnös Babilont,
És gyűlöli a csontját, a szívét,
Ha belepusztul, az se neki gond.

Egyetlen atomja sem az övé,
Hát megszabja most, hogy éljen a Város –
Nélküle hordták egykor együvé
Zsidók és grófok, költők, proletárok.
Mint rengetegben úzótt vad megül,
Az úzótt Pesten úgy rejtőzöm én.
Cinikus, cinkos kövei közül
Két hétre sem utazom el idén.

FEBRUÁRI JEGYZETEK, 1945

Hosszú utakat járok meg naponta
És egyszer sem találkozom veled.
Befújja a szél törött ablakomba,
Hogy nem lehet, hogy nem lehet.

*

Kályha még mindig nincs. A kezem átfagy,
Lávás agyamban terjed a hideg,
És megértem a szél konok szavát, hogy
Nincsen értelme semminek.

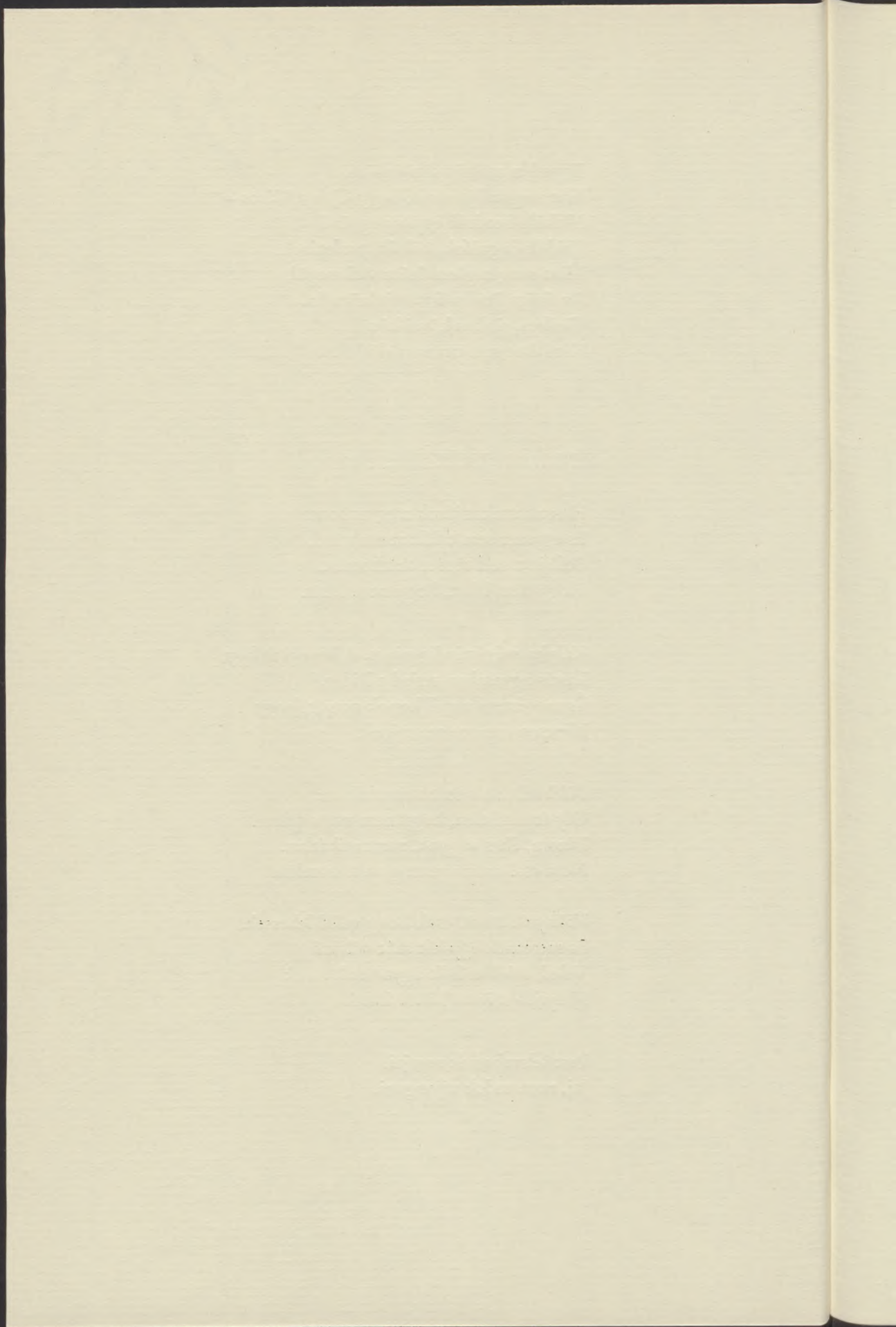
*

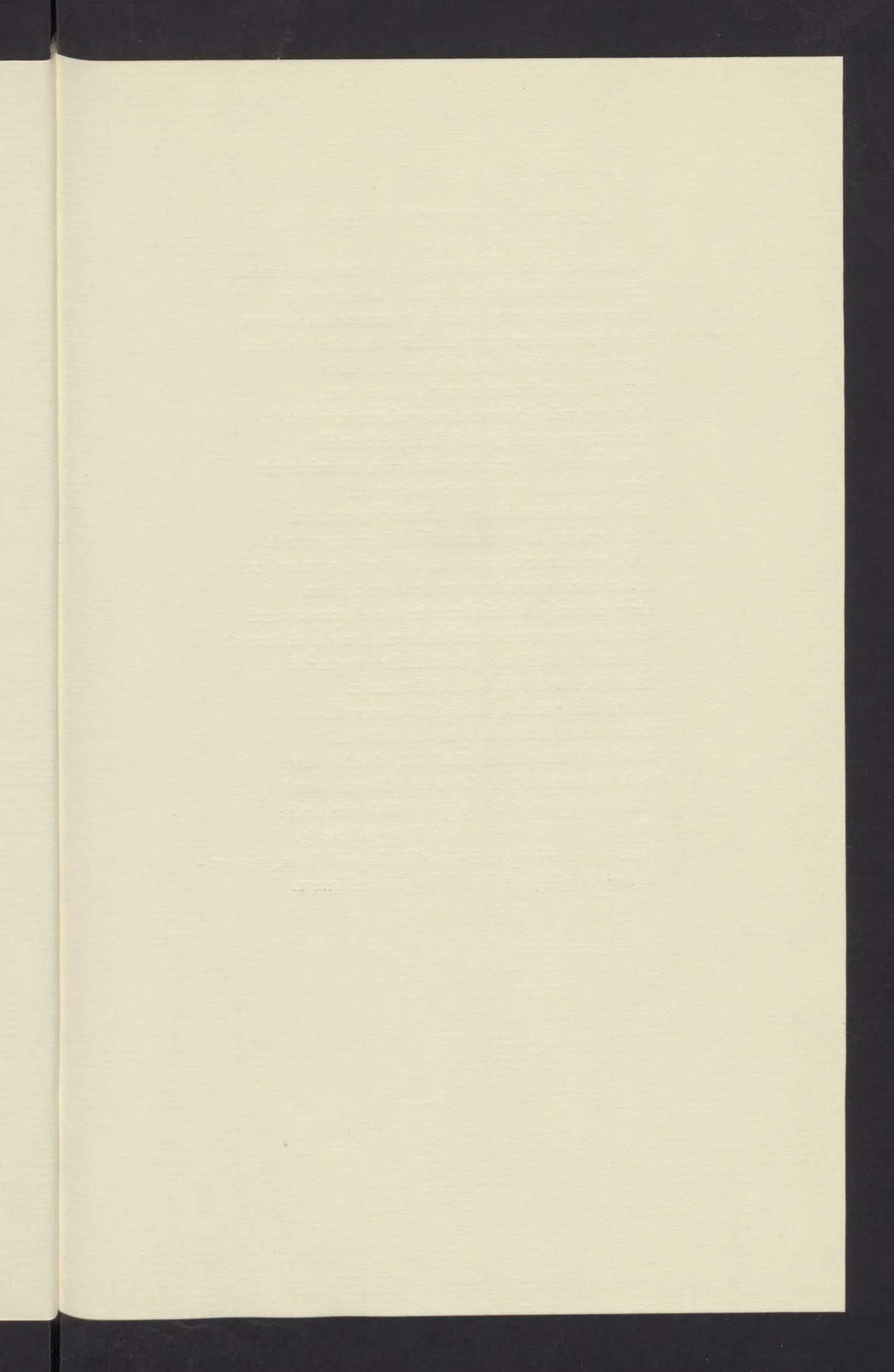
Fölébredek a hosszú éjszakában:
Oly értelmetlen, hogy nem vagy velem.
Fázom, éhes vagyok, romantikátlan.
Nem csalom magam: nem a szerelem

Hiányzik most, csak hogy veled lehessenek.
És szeretnék egy-két szót váltani
Veled, mielőtt holt agyamnak esnek
Mélyebb szívem hiéna álmai.

*

Pest felszabadult romjai.
Jaj, nem tudok ujjongani.

VÁCI UTCA, SZILVESZTER, 1945

Tavasz a tél közepén, pocsolyák, feltárt belü romház.
Cinkos fellegen át titkon skárlátszinü pompát
Úz az emigráns nap. Szemközt romantika, várrom.
Másutt hosszú sor egy péküzlet előtt. Pocsolyákon
És sziveken delnők halinás, hiu lába tipor.
Kirakatokban francia pezsgő, samosi bor.
A Savarinnél gépkocsi áll, nagy Lancia, mélykék.
Bent szigorú gazdája ebédel. Újévi beszédét
Most fontolja meg: „Itt az idő már, szabni határt!
Juttassuk diadalra a tömegek akarát!”
Költő néz be az ablakon át, tűnődik, eretnek.
Kint a pufók, idegen katonák ödöngve nevetnek –
Ők is sejtik már, hova hull, ha rohadt, a gyümölcs.
Inti a költőt vágyakozó gyomrában a görcs,
Hogy nyavalyák törik őt, mire újra ehetne-ihatna:
Lesz még egyszer béke talán, buza, bor, de mihaszna?
Gyilkosok és örültek után a fekély vagy a rák
Készít benne elő új, barbár diktaturát.
Fordul minden dísz, bőség Szilveszter elé –
És ha e pompa csupán a basáké, síbereké?
Nézd meg hát a hires, tündöklő, tűnt korokat:
Jobb lehetett tán Napoleon vagy Xerxes alatt?
Lázadozó gyomrodban a görcs türelemre tanít:
Nézz csak szét, az egész a tiéd egy pillanatig.
Nézd, mert holnap már e basák s kupeczek kora, mindez –
És magad is legenda leszel, ha visszatekintesz.

ALFÖLD, 1945

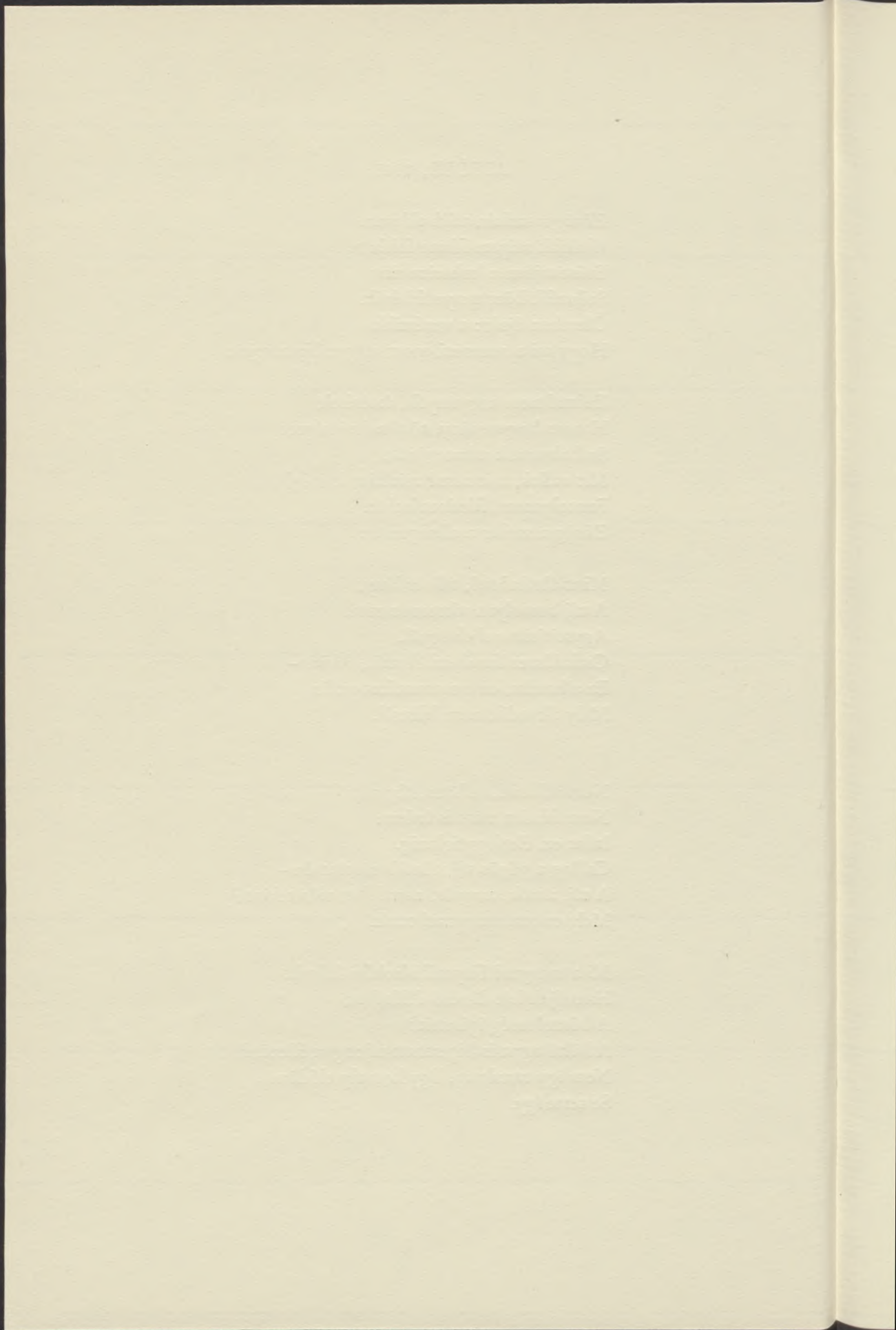
Zörög a szekér, telehold van.
Akácfák szigete fekete feltban.
Ezüst tejben a kukorica ring.
Szilvafák közt tanya fehérlik.
Ölemben újság: a vezércikk,
Hogy mi a *nemzeti*, most megszabja megint.

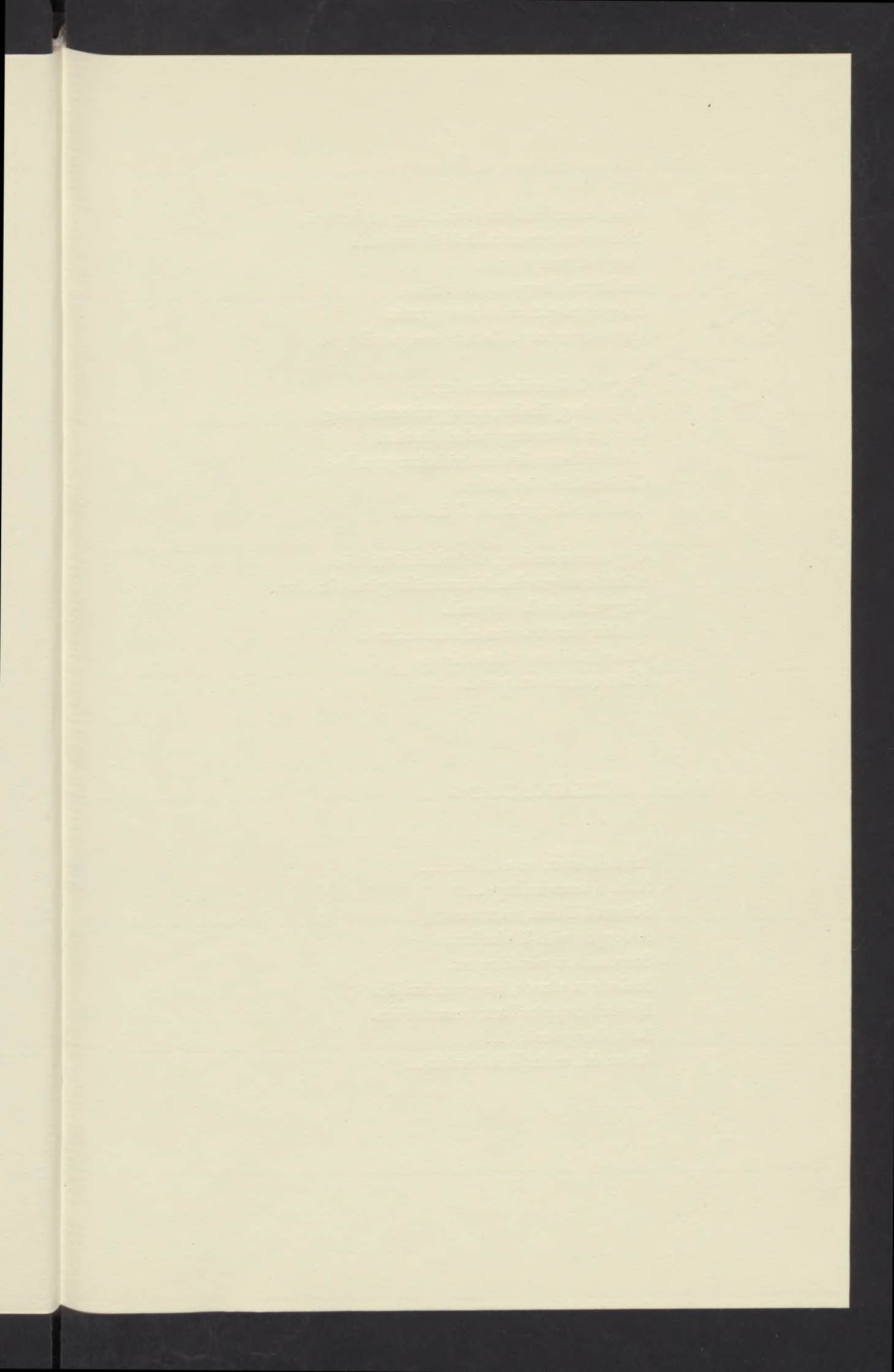
Ezúttal nem nagyanyák, áttérések,
Hanem hagyomány, történelmi végzet
Szabályozzák a kategóriát.
Mit vallok, mit nem? mit hiszek még?
Fontolgom, feladott leckét.
Zörög a szekér a síkságon át.

Mint ábrándozó, telivér lány,
A táj komolyan visszanéz rám,
Agysejtjeimmel elvegyül.
Csak fűszer énnékem Perzsia, Párizs –
Ez a hazám, ez a romantikus-reális,
Mely álmodik, nem lelkesül.

Nem választás a haza, rég nem,
Nem feladat, nem is érdem,
Ítélet ez, életfogytiglanig.
Csillog a gőgös táj, tűnődve, mint én –
A táj, a nők, a nyelv, nem lehet más tekintély,
Mely engem magyarul tanít.

Mi a magyar? Fitymáló holdba hágok.
Hazudjak hát dicsérő délibábot,
A büntelenség ígéreteit?
A költő agya is híg szeszt rajongva főzzön?
Nem így tanultam. Egy komoly elődöm
Se tette így.

Nem, nincs kedvem hazám kegyét keresni,
Nem is tudom már kívülről szeretni,
Vagyok, ami vagyok.
Én láttam, hogy lapult e nép,
És gyávaságát, mint a magamét,
Úgy vetem meg. De a nyárvégi csillagok

Nagy sűrűje szikrázva fent ég.
A nyegle gyilkolás, pipogya becstelenség
Lejtőjén lettem egy veled, hazám.
Nem léphetsz álszent óriások nyomába:
Cinikus léted örök ábra
A múlandóság tündöklő haván.

Úgy nézek az öreg, de holdsütötte tájra,
Mint önmagamba. Nincs szükségünk áltatásra.
Vagyunk, amik vagyunk.
A silány aratás után sebesre szántva
Álmodik új magokra szánva
Fekete, termő talajunk.

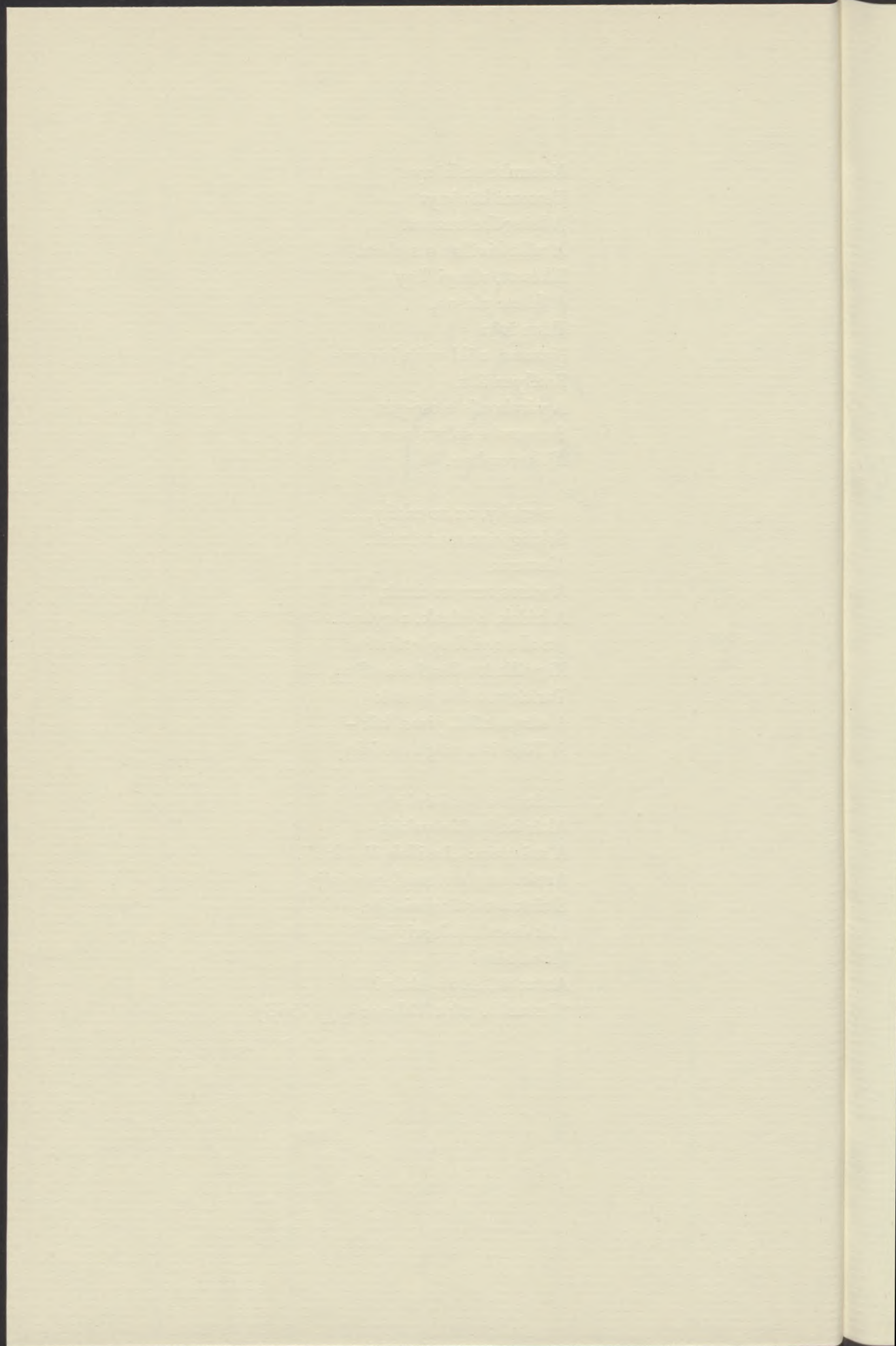
RÓZSADOMB, 1946

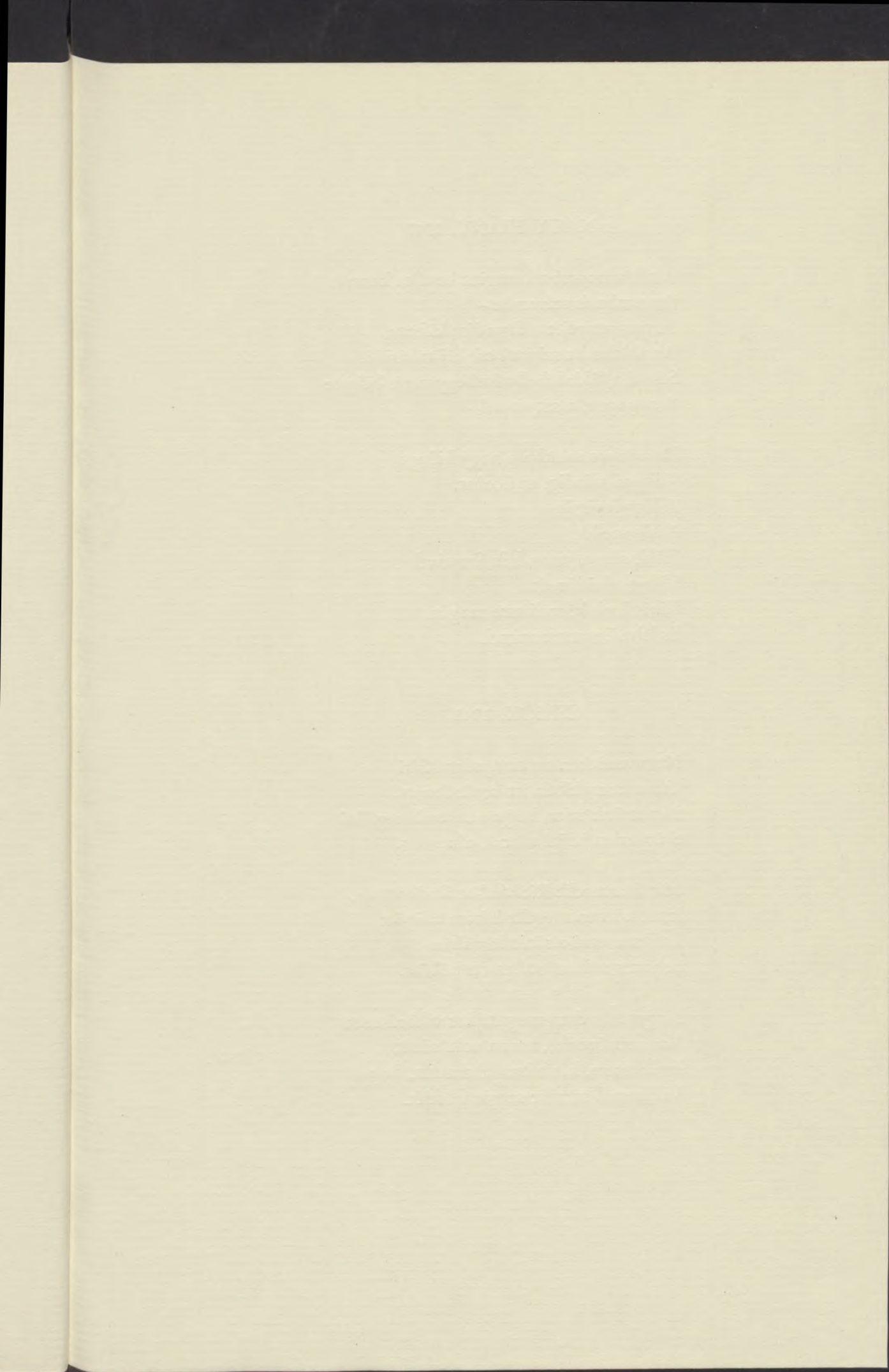
Az a délután, az a délután...
A kései uszoda fénye...
Sötétedő Duna, mint most.
A hegyek zöld-lila hajlatán
Szeptemberi pára ringott.
Szél súgta víznek, hogy az ősz jön.
Egy-két csepp csillant barna bőrön.
Rőt alkonyi csönd...
Az az út, az út fel a dombra...

Kezemben a könyv,
Tettetni közönyt
A levegőbe tartom.
A villa kivillan a sarkon.
Elkésett, résnyi fény
A fekete rácson,
Teste ivén
Pizsama, zöld-puha bársony.
Erkélyen állt,
A várakozás mosolyát
Szemembe szórta onnan.
Ifjúkoromban.

Az erkély, az az erkély...
Sokáig kint maradtunk.
Alattunk
A város tengere áradt,
A hidak, a házak, a gyárak.
Az alkonyi fény letűntén
Kigyúlladt a lenti neonfény,
Tarkázta a fekete estét
A sárga, zöld, piros, kék –
A Tőke is a maga módján

Imázott az esti órán,
Akár itt Budán valaha
A müezzín: „La illah il' Allah”.
Aztán megúnt, modern miséje
Eltűnt a történelmi éjbe.
Hát összehajolt szivünk
Hova tűnt?
Az az út, az az erkély?
Messzebb, mint Velence vagy Erdély.

A NAGY HIÁNY, 1947

A tél, a hosszú tél megint bevájta karmát
Agyamba és szívembe –
Fényes pengéjét a fagy újra kifente,
Az ablakokat szigorú csipkái takarják.
Sápad a föld: lehelletével egyszerre belepte
A sztyeppe, a sztyeppe!

De a város mintha a nagy hiányt
Vágyná mindig, az óceánt,
A lágy levegőt,
A sós szellőt,
Zöld, sárga, piros, kék fényeivel
Villog a ködön át,
Kikötőnek képzele este magát
És léha Levantét mímél.

CSIKÓK, 1948

Negyvenötben az aranysárga Sári
Túl vékony lábán itt ugrándozott.
Nevettünk rajta, hogy nem tud megállni
S ügyetlen bájjal táncol, tántorog.

Míg *Harmadik Richárd*-ot fordítottam,
Játék közben megállt hátam mögött
És ijesztgetni a sötét lugasban
Selymes pofával vállamon bökött.

Negyvenhatban meg Pajkos vihorászott.
Vad csődörccsikó, barna volt, sötét.
Emlékszem, két hátsó lábára állt, hogy
Villámmal szembe szegje fel fejét.

Most felnőtt ló lett már szegény. Herélten
És megbékélten húzza a kocsit.
De vasalatlan patával a réten
Megint egy új csikó ugrándozik.

Fehér folt homlokán, fekete vessző
A lábai közt. Pejcsikó: Sanyi.
Törleszkedő s hirtelen futni kezdő.
Megáll, visszanéz, úgy hív játszani.

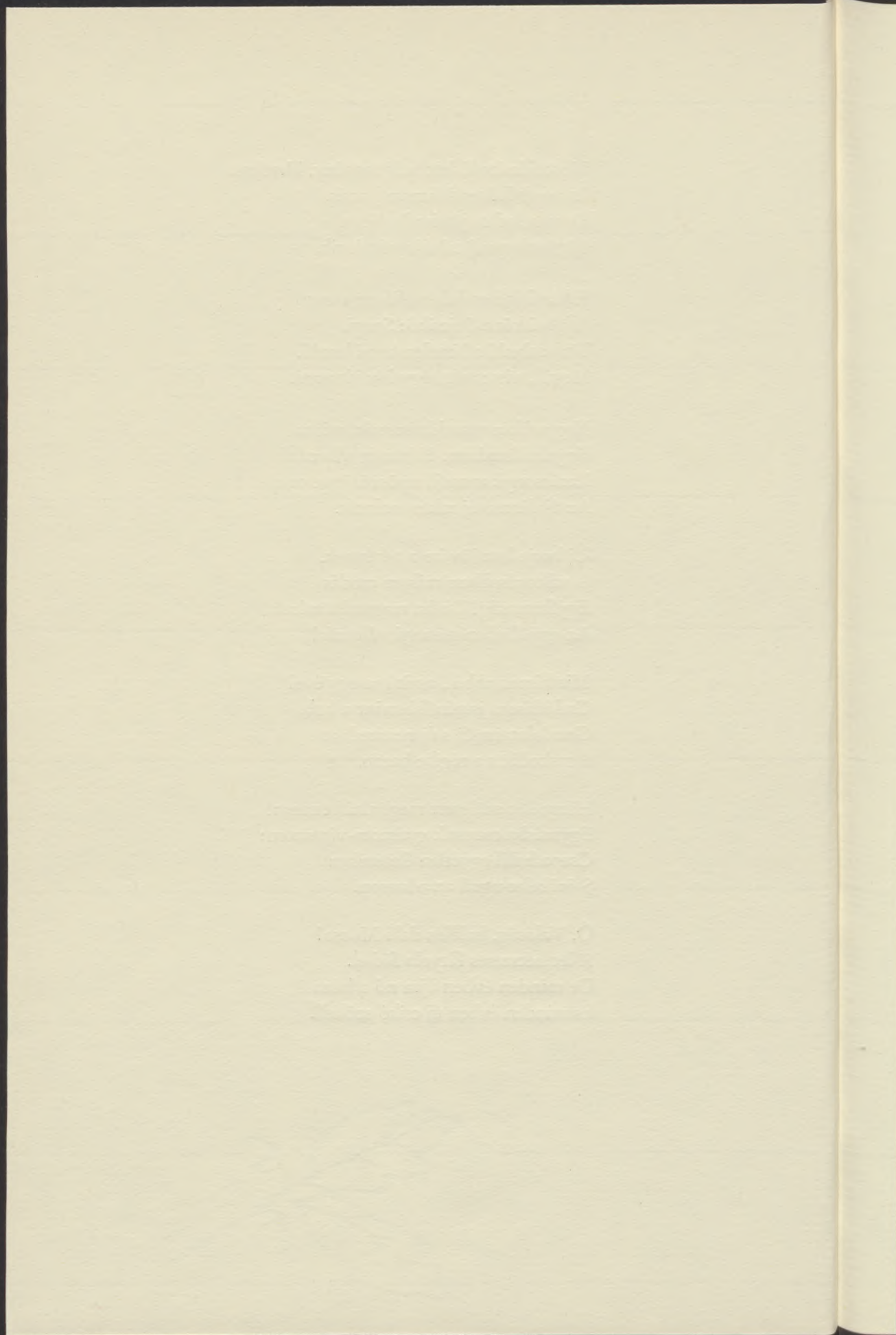
Negyedik nemzedék ez már, mióta
Figyelni kezdtem. Hát még a kocák!
Karácsonykor majd nyöszörögve ontja
Az új disznó új rakás malacát.

Új borja lesz jövőre a tehénnek.
A változásokban milyen csodás
Egyformaság! De ha magamba nézek,
Az egy életben mennyi változás!

Mit hiszek abból, amit ma egy éve?
Csalódásom is tűnőbb mint a hab.
Gondolataim új s új nemzedéke
Ágaskodik s a régibe harap.

Hány élet született meghalni bennem!
Egymásba csapnak gyászom-vígaszom:
Csupa halál egyetlen életemben
S örökélet ugrál az udvaron.

Ó, Valóság, halálos dalú Múzsza!
A lét hétszeres fátyola főd el.
De minden évben újra nő a búza
És minden évben új csikó szökell.

BADACSONYI ŐSZ, 1950

Esik, a köd vastagszik a tavon.
Alig látszik ki már a Balaton.
De idejövet elkaptuk, ahogy
Akarattyánál élénk ragyogott
Előbb az a hirtelen, résnyi víz,
Aztán egy forduló után kinyílt,
Csillogtak a vékony, őszkezdeti
Napsütésben kékjei, zöldjei.
A kék eltűnt, a zöld sötétedett,
Sötéten áll a badacsonyi hegy,
Piroslik rajta esőverte lomb,
Boltozata, a gyúrt bazalt borong,
Nem látni, csak szürkés-zöld fátylon át
Szigligetet, Csobáncot, Tátikát.
Zokog a lomb, suhog a szél, oda
Ez a nyár is, az eső illata
Száll szét a szélben, mélyen beszivom,
A magam nyarától is búcsúzom:
Ahol a szél, a köd, az ősz is édes,
Ezen a hegyen lettem negyven éves.

MOSTANÁBAN, 1955

Ha dolgozom, hiába várom,
Egyszer se mégy át a szobámon.

Se lágyan pattogó, hibásan görgetett
R betűiden nem derülhetek.

Hamutartód is mindig tiszta:
Nem gyúlik benne cigarettacsutka.

Nem szídhatlak, mennyit dohányzol.
Elmegyek, akkor is hiányzol.

Ha napközben haza igyekszem,
Most nem gondolkodom, otthon leszel-e, vagy sem.

És hajnali homályban hetek óta
Nem látom hajadat összegubancolódva.

PESTI ELÉGIA, 1957

Micsoda város! Mocsokkal vastagon loccsan a sár.
A gyász bíborát latyakkal igyekszik befedni február.
Az ólmos esővel szüntelen szaporodva szemét szital.

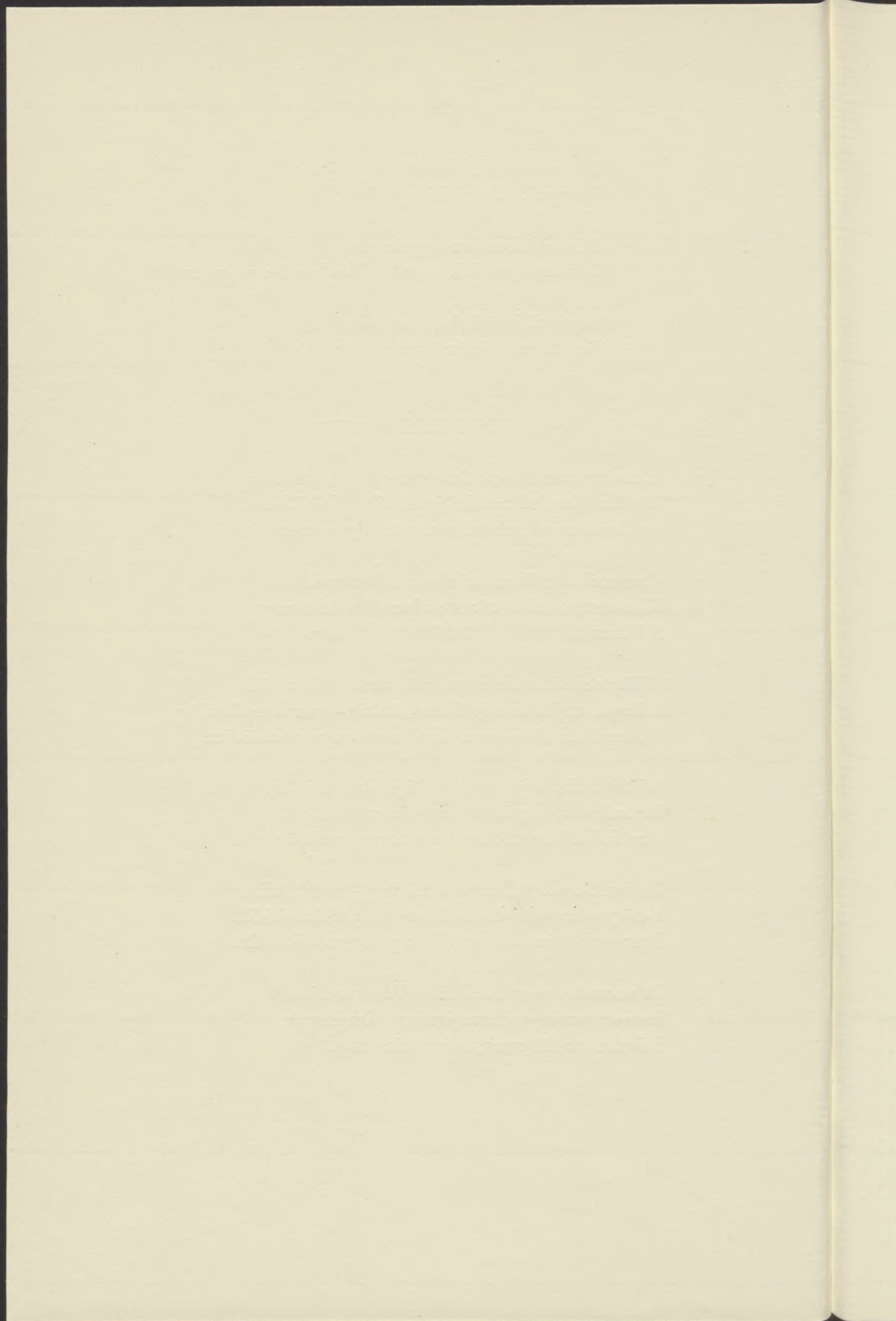
Koromtól feketéllnek erjedve a hókupacok.
Fölsebzett, csonkított teste a lucsokba belevacog
A Városnak, amellyel a sárban is egy vagyok.

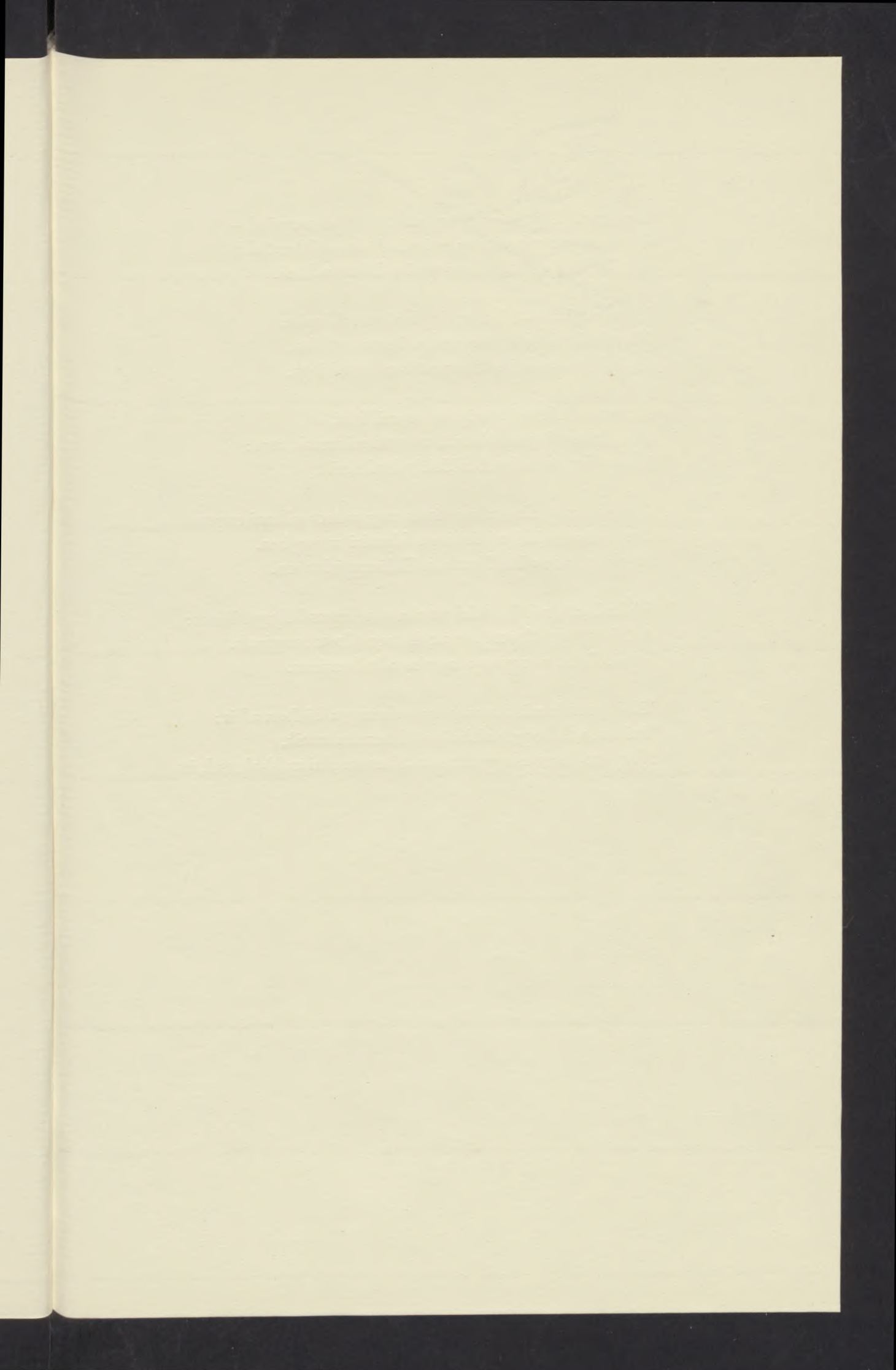
A Körút sebeit mint rossz hadivatta borítja a köd.
A Royal, az Emke még fekete, üszkös – már nem füstölög.
A New York új villanya vibrál a tátogó romok között.

A Városnak, mely a városölő éghajlatot kiállta,
Tápáskodik, kigyúllad meggyötört léhasága,
Nem fullad bele most sem a malteros, terjedő sárba.

Tíz óra. Az élet villanya vibrál még – nem sokáig.
A csüggedés gyámoltalanul berúgva a sárba okádik.
Gyér gépkocsizaj rebbenti Pest gubbasztó éjszakáit.

De micsoda hangok szálltak a Város utcáin át!
Sosevölt remény hallatta itt fiatal füttyszavát,
Szikráztatta föl érveit a végső tisztaság.

Emlékszik fényeire még egymásra villanó szemünk –
Ugye, szegény barátaim, mi mindenre emlékezünk?
A Város kihagyó kőszíve együtt dobog velünk.

Kihagy a Város kőszíve, de meg nem áll soha,
Ha minden követ lerontaná a Végzet valaha,
Az Időben épül újra föl, mert van hozzá joga.

Mert nem a kövei teszik, traverzei, falai,
Ha százszor leromboltatik, megmarad annak, ami:
Meg tudta örök életét a Haláltól váltani.

A Város megváltotta magát és meg tudott váltani engem:
Ott úsznak minden bűneim a februári szennyben.
Meglett a nagy Feloldozás, a földön, a jelenben.

S kihull szívemből a kárhozat, a magányos bélyegű bánat:
A Város megváltotta magát és megváltott magának.
Sebeiből felém ragyog a nem remélt bocsánat.

Kihúnyt már minden villany és dereng a ködben a hit:
Tudom, valahogy, valahol majd beszámíttatik,
Hogy itt éltem és egyszer sem akartam élni máshol, csak itt.

MIKOR A RÓZSÁK NYÍLNI KEZDTEK, 1958

Emlékszel? amikor a rózsák nyílni kezdtek,
Már nem voltunk fiatalok –
Házunk körül virágzó sírkeresztek,
Szívünkben sok friss halott.

Tudtuk, hogy a boldogság lopott jószág,
Akkor is, ha férj-feleség
Nézi, hogy bomlanak bokron a babarózsák,
Fogják egymás kezét.

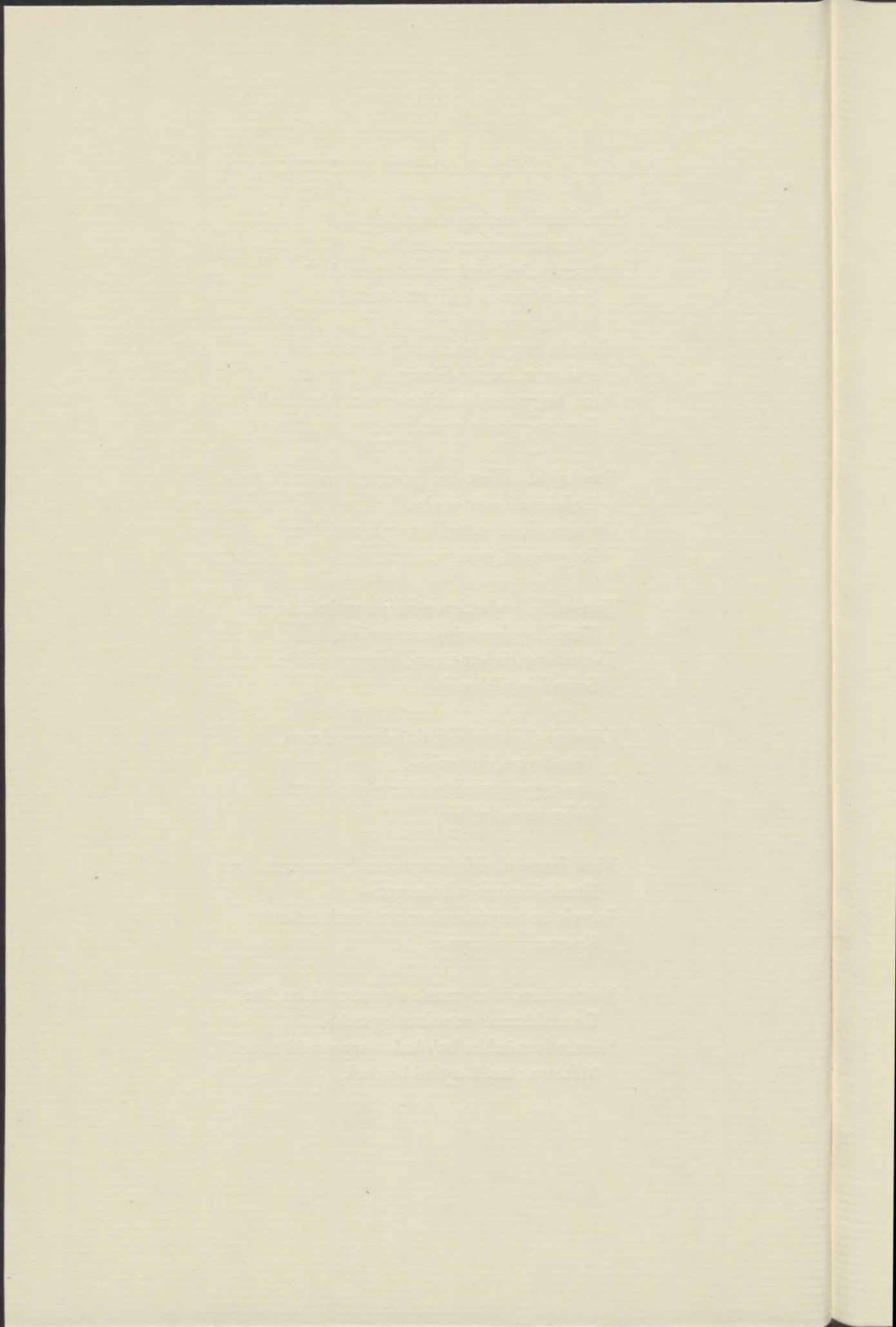
Sok hajszálad lett ősz éppen abban az évben –
Emlékszel? volt is oka.
De ami fekete maradt, még feketébben
Ragyogott, mint valaha.

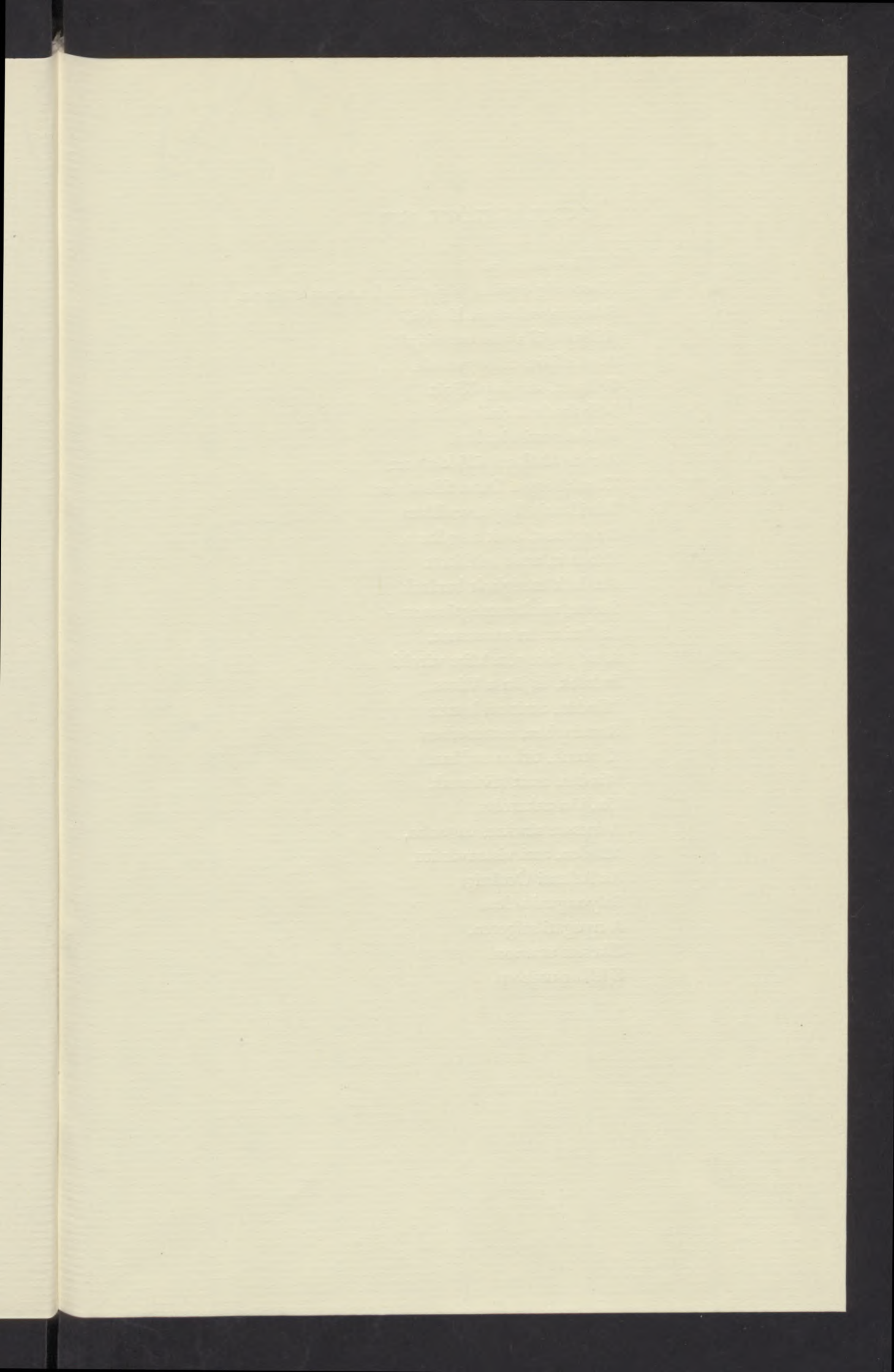
Szemedbe, a töretlen csodájú, vad tükörbe
Tört fényeket rejtett a rémület,
És zavarosabb lett tiszta, haragos zöldje
S attól lett édesebb.

Újjongó áhítattal ébredtünk reggelente,
Te a kertre, én terád –,
Ez az öreg nyarunk szelíden betemette
Velencét s Angliát.

Mint furcsa ráadást vagy veszélyes messzeséget
Kezdtük nézni a holnapot –
Ez volt az a nyár, mikor a tél szele szíved
Koszorújába kapott.

Volt vidámabb nyarunk s merészebb azelőtt,
De emlékszel? ez volt a legszebb.
Némán kertünkbe hajoltak a szomszéd temetők,
Mikor a rózsák nyílni kezdtek.

INDULÁS ELŐTT, 1959

Éjfélkor utazom.
Most még egyszer végig mindennapos utamon.
Sebeit mosolyogva kitárja,
Átlényegül a vészverte járda,
A póruljárt, tátongva rút,
Felásott, szegény Körút
Mélyértelmű cinikus ötlet,
Álléha pesti vicc lett,
A romokból szépülő két part
Közt ahogy a Duna felém tart,
Felvillantja fénykeverékben
Az egészet, amit megéltem,
És azt is, amit belelátott
Az ősök és régholt barátok
Szeme, mielőtt megtöretett –
És őrzi az én szememet,
A még lobogót. Mire várok?
Indulok, és jön a Város,
Minden, amit mi ketten
Reményben, rettenetben
Kaptunk, titkos tudásunk,
Minden, amit kívánunk,
Jön, jön zakatolva
A messze sinekre, vagonba,
Minden, ami visszavár itt,
Az Atlanti Óceánig,
Bolyongani velem
A nyugati szigeten,
Elkészt utamon.
Éjfélkor utazom.

AZ IDŐ METSZETEIBEN, 1963

Éjfélre jár. Nyitva az ablak. Nyár van.
Pillék lepik a neoncsövet a szobámban.
Ablakban állok. Idül a magány.
Régi szobákat fogad be a szobám,
Innen meg onnan. Egymást keresztezik
Időbeli, térbeli vetületeik.
És ez, meg az, aki lakta. Velem
Maradtak az idő metszeteiben,
Akikkel többféle időben beszélek.
Egyedül. A telítődő éjnek.

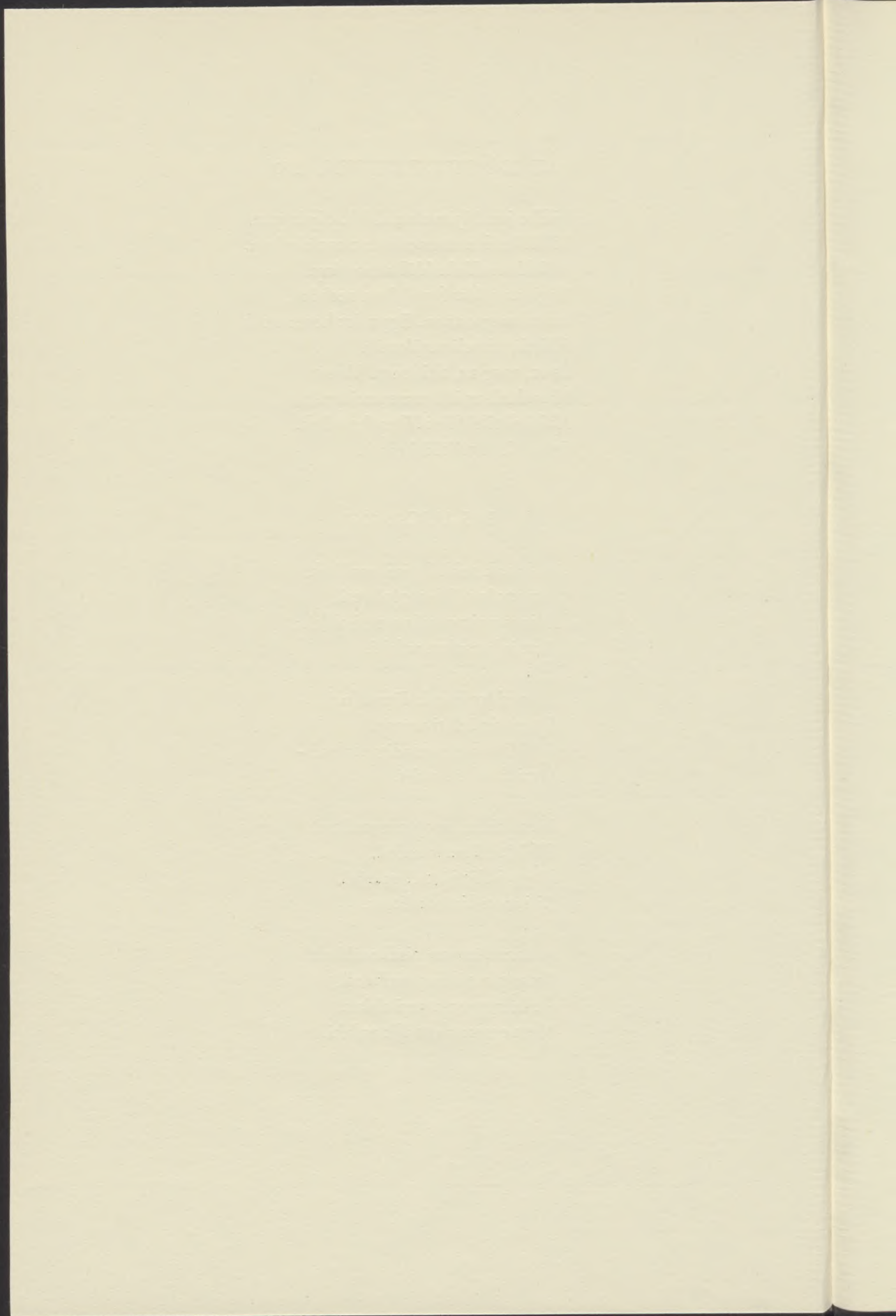
SAS UTCA, 1963

A házak sokkal piszkosabbak.
Az utcán több a gépkocsi.
Nincs nyitva már a régi ablak:
Azt is becsukta valaki.

A szétlőtt házak újra állnak,
S a sivár üzleti negyed
– Hiába hogy mindig utáltad –
Őrzi fiatal szívedet.

Mert hiába hogy megutáltad,
Elfelejtteni nem tudod,
Hogy idáig jött el utánad,
Ki innen kiszabadított.

A házak ugyan piszkosabbak,
Az utcán több a gépkocsi,
De felragyog a régi ablak,
Mert egyszer ott állt valaki.

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

1871

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF NATURAL HISTORY
AND
ZOOLOGY
OF THE
CITY OF LONDON

S a komor házsor újra lángol,
Mert rámosolygott valaha.
Mint a Megváltó lába nyomától
A pusztává lett Judea.

KÖLTÖZÉS, 1964

Minden mielőtt végleg
Felszámoltatik
Minden jelenéséből kikopik
Már csak valami lefokozott élet

A kibukkanó szögek vezetékek
Csupaszodó falak
A lehulló vakolat
Fiókok tartalma szanaszét
Egymásba gabalyodva
Mint a tudatküszöbre szabadult
Gondolat- és képzettársítások

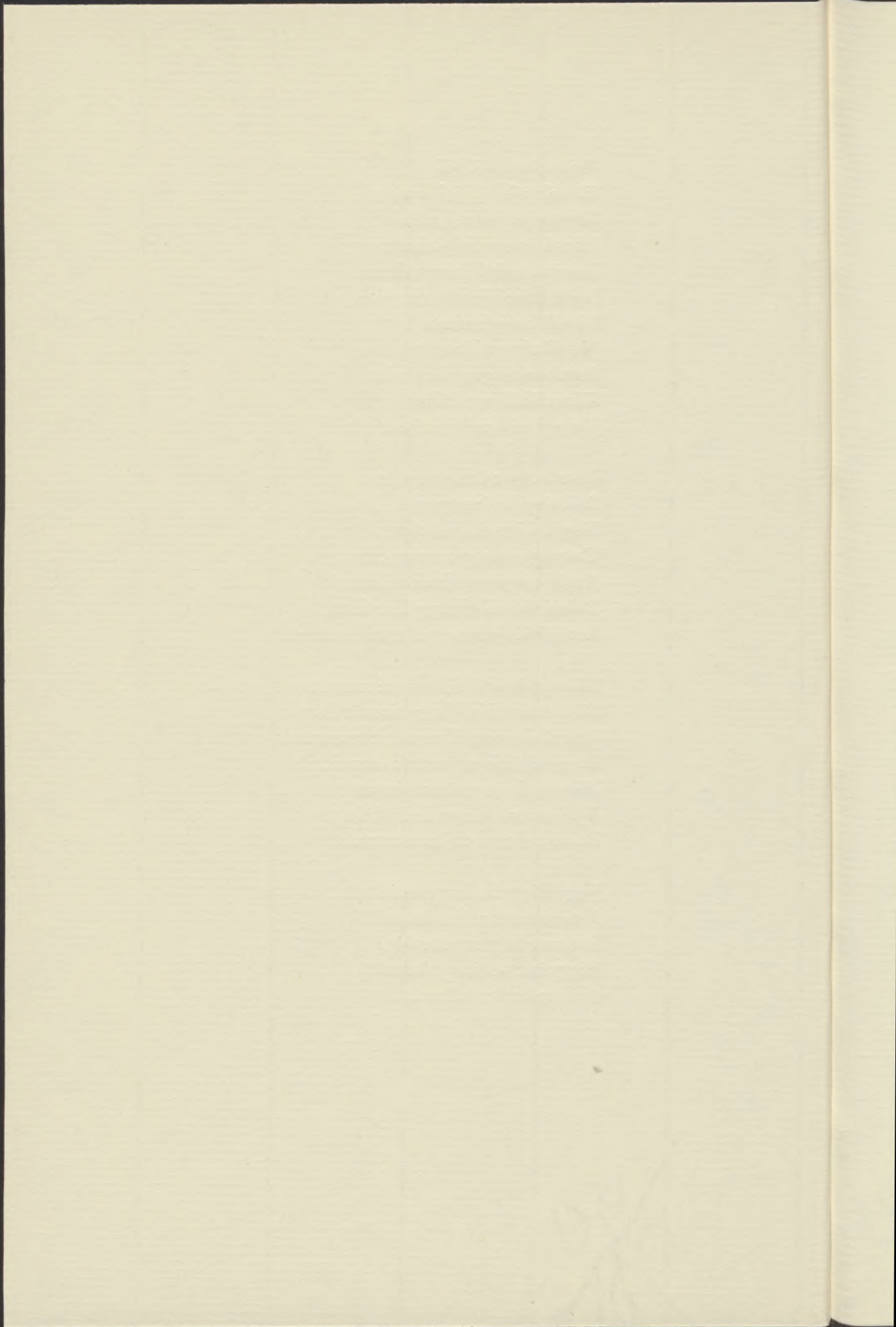
Egy összetépett gúnyvers – a modelljét
Félévre rá megölték – régi tagkönyv
Az elsüllyesztett fénykép az utolsó
Az a megkínzott arc a búcsúzáskor
A méltóságos asszony levele
Mikor kellőképpen tájékozódott
Leányom ennélfogva kénytelen
A tanfolyamból végleg kimaradni
Levelek meghalt aki írta meghalt
Akinék írták hirtelen sorok
Indulván messze földre szeretettel
Üdvözöl az akire néha gondolj

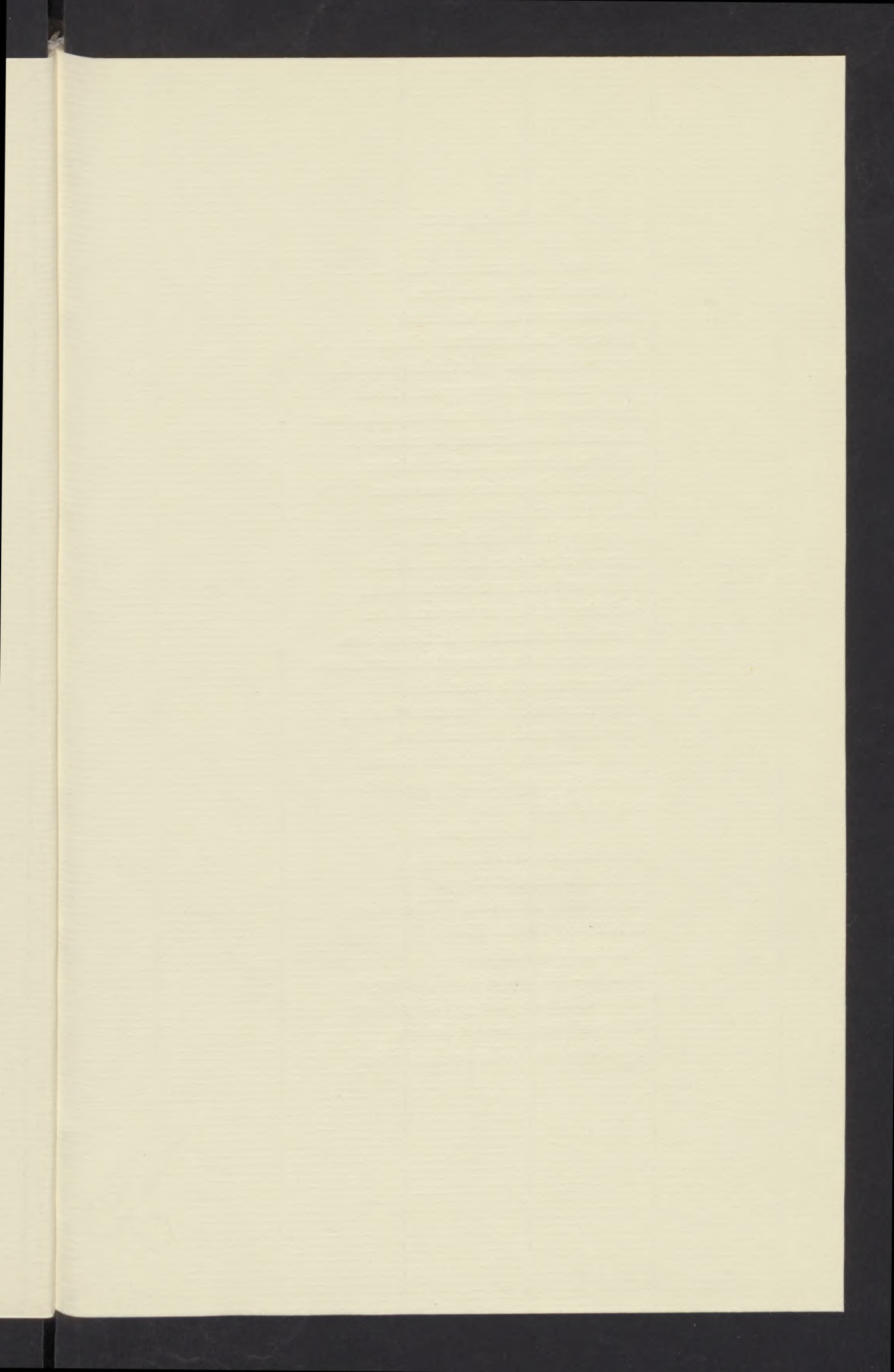
Rejtett asszociációk
Ez volt a lakás láthatatlan
Idegzete és most a szálak
Fájnak összegubancolódtak
Lecsupaszodtak nem takarja
Se csont se bőr leapadt róluk
Kimélő zsírpárnázata
Ha véletlen tekintetünk
Futtában megérinti minden
Kikandikáló sor külön
Vonaglani kezd görcsbe rándul

Pusztá csont üresek a polcok
Szekrények tátonganak
Idegek zsigerek átkötözve
Csomag csomag csomag csomag
Aztán megmozdulnak a bútorok
Drótok körték elhagyják a falat
Aztán hiány sem csak merő üresség

Mi maradt itt belőlünk mi maradt
Mi maradt abból hogy tizenöt évig
Itt éltünk írtunk festettünk szerettünk
Itt rettegtünk nevettünk öregedtünk
Mi maradt ez az összevisszaság
A teherautó három fordulóján
Ez a megbomlott összetartozás

Vagy higgyük, hogy majd odaát
A túlsó parton újra összeáll
És eltart még egy darabig?
Higgyünk – miben? halottainkban
Akik az otthont éltetik.

MEDÁRD, 1970

Köröskörül izgalmas szürkeség
A Duna-lassúságnak a lapító
Zivatar árnya ónszínűre festi
Ezüstjét. Csak a madarak cikáznak
Izgatott szürkeséggel. Csak a szívünk.
Az óceán meg a sztyepp szándékai
Megint egyszer fölöttünk csapnak össze:
Atlanti hűvös légtömeg a száraz-
Föld belsejét nyugtalanítva záport
Fakasztón fékezi forró nyarunkat.
Felhők fölött, légtömegek fölött
A sztyepp s az óceán küldöttei
Versenyt keringenek. Mire a hold
Mostantól kezdve kétszer szabadul
A földárnyékból, ember járta már.
S ettől mi változik majd? Semmi sem.
Vagy tán jövőre könnyebb lesz utaznom
Ki Szentendrére helyiérdekűn
Vagy... minek is folytassam? Eszetek
És vakmerészetek és technikátok
A naprendszerből előbb fog kijutni,
Mint bölcsességtek az egérfogóból,
Hol körbe fut.

A túlparton az új
Hotel idétlen váza eltakarja
A Belváros kihúlt hiányait.
Ha áll majd frissen tündökölve mint
A békés együttélés záloga
S a túlazóperenciáni élet
Jelképe – mit hoz át a szél, keringőt
Vagy villanyos gitár géphangosított
Világvadmacskazenéjét Budára
Egy év múlva Medárdus éjszakáján,

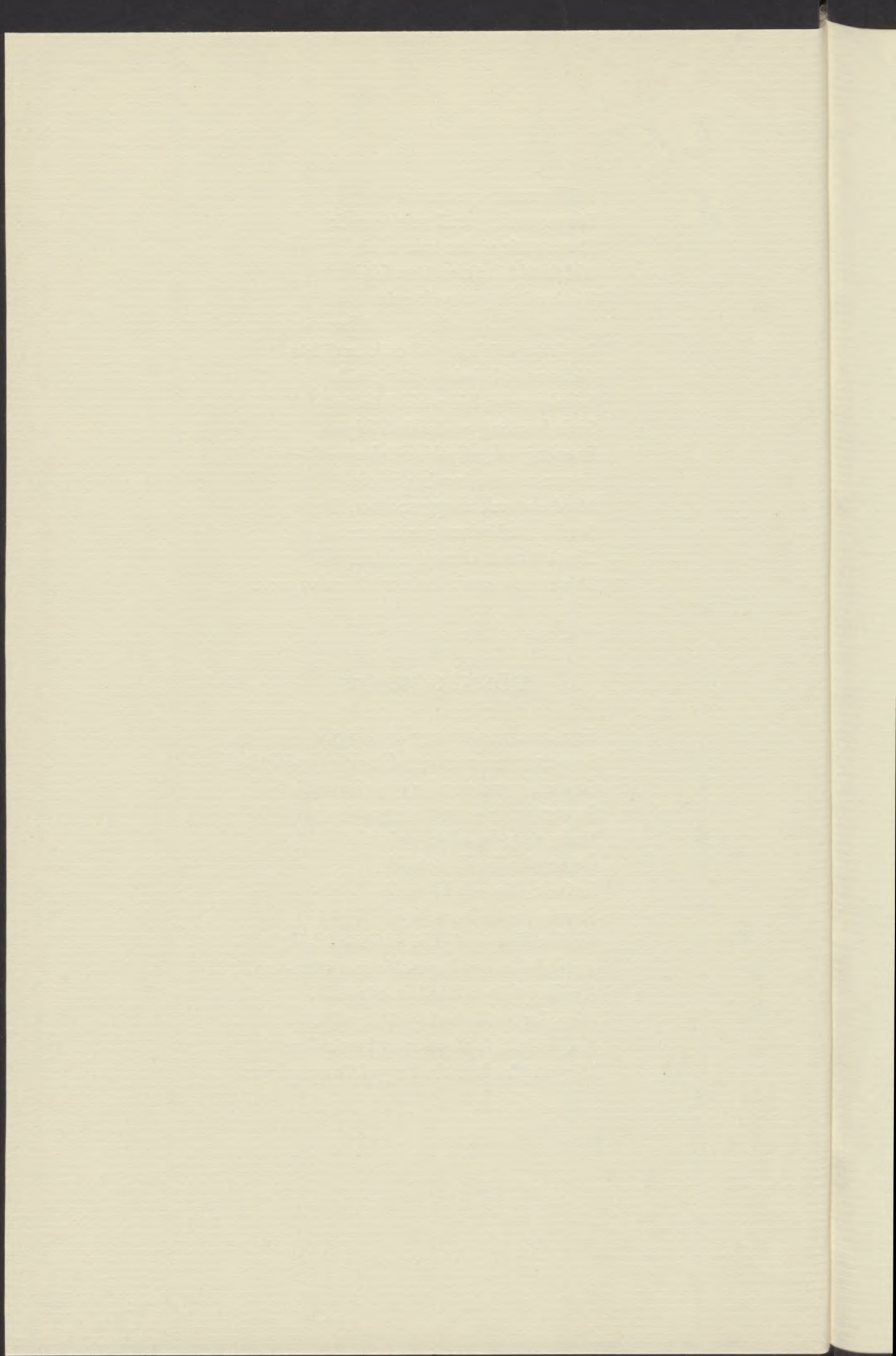
Miféle tarka óperenciás
Fényegyveleg vetül az elmaradt
Duna sötét vizére és ki nézi
Ablakból kihajolva Pest felé?
Kiváncsi sem vagyok már.

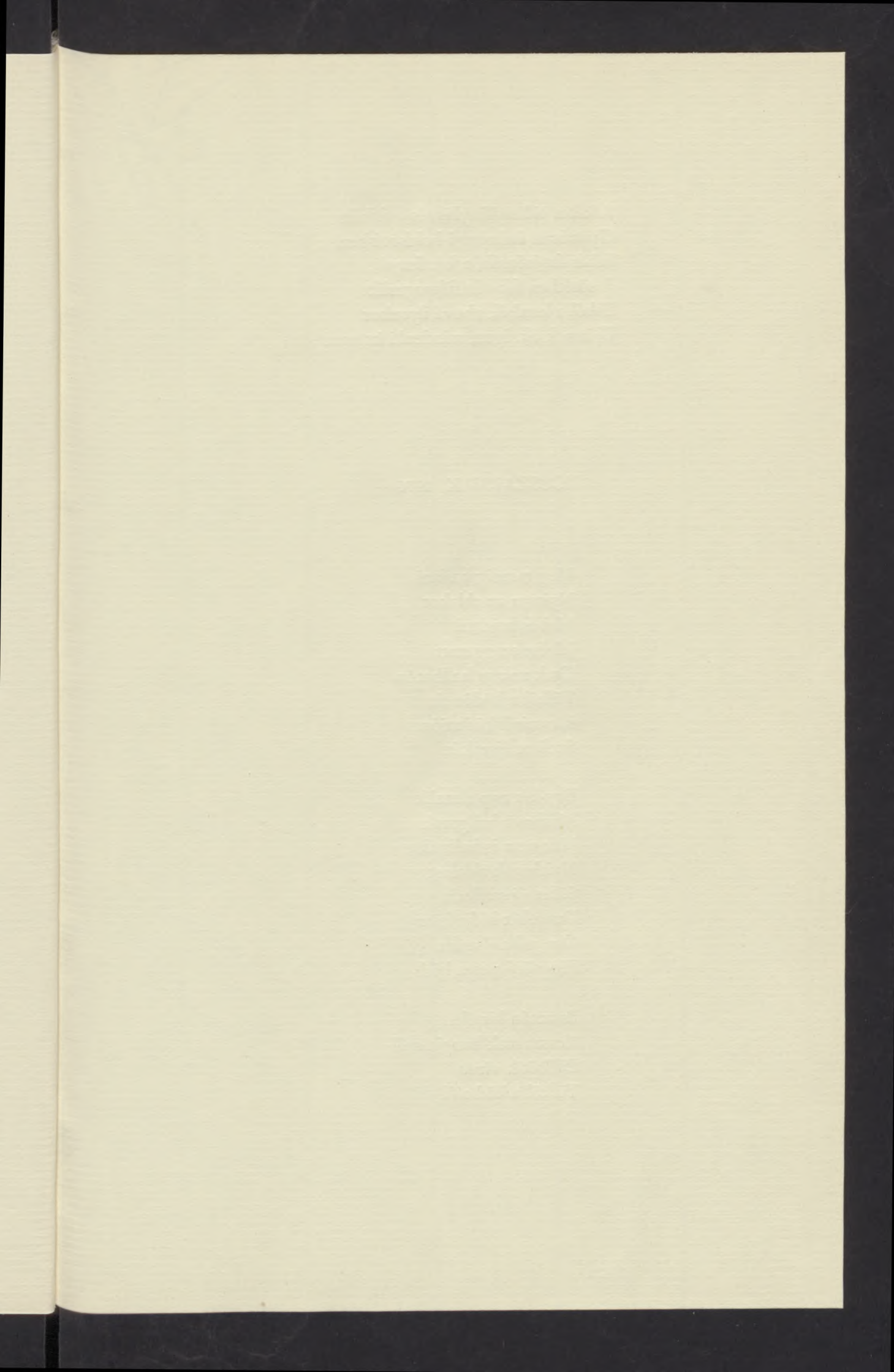
Alkonyi

Izgalmas szürkéségből csak az új híd-
Akaratunk halvány ezüstje villog
Sejtelmesen a híd a híd. Medárd
Szele borzong az ónszínű folyón
És esőt jósol mélyebb szürkéséget
És van akinek ónszínű folyót.
Majd elvonul, ahogy szokott. De ha
Betelik Medárd magánjóslata,
Kinek sütnék ki majd a hónapok?
Már nem vagyok kíváncsi. Nem vagyok.

ELJÖNNEK ŐK, 1975

Ez a kert, ahol én egy kapavágást
Sem ejtettem, nem egy fát, de egy virágot
Sem ültettem, de még egy rózsaszálat
Se vágtam le – most megszerkesztett
Vadregény-fonadék, a rózsák
Örjögő bája, illat-parádé,
Estikék, liliomok kibomló
Szerelmének fűszere árad
Az átszellemült éjben, a kicsi házból,
Amelybe én egy kapcsolót sem szereltem,
A villanyfény a hársfára csapódik,
Meg alatta a haloványzöld padra,
A kőasztalnak támasztott kertiszékre
Meg a nylonhuzatba bugyolált nyugágyra,

A kétes villanyfényben és a felhőn
Gyanúsan átderengő holdsütésben
Fehér futórózsák, a két fenyő
A sötétben feketén fölmagaslik
Ebből a kertből, ahová ilyenkor
Eljönnek ők. Igen, mindenki itt van.

KOSSZARVAK, 1976

Még mindig hallani
Nyitom az ablakot
Mai és hajdani
Jelzése szaggatott
Csak nekem hallhatón
Tülköl a ködön át
Messziről ködhajón
Szeli az éjszakát

Egy-két nap elmulik
Máshová hallgatok
Már nem is hallatik
Nyithatok ablakot
Süket új szálloda
Duna két hídjá közt
Ősz puha éjszaka
Fénytörő néma köd

És aztán hirtelen
Kosszarvak hangja szól
Éjfélsötét vizen
Tülköl a köd alól

Mást nem is hallani
Folytatja hajnalig
Nem régi mostani
Hívása hallatik

Ködkürtjel szaggatott
Föl-alá föl-alá
Csuknám az ablakot
Valamit eltalál
Kihallja valami
Hiába nem felel
Meg tudja fejteni
Menni kell menni kell

Rejtjeles éjszaka
Meg tudom fejteni
Kosszarvak ünnepi
Tülkölő jajszava
Ködkürtük szaggatott
Jelzése vissza rá
Föl alá föl alá
Nyitom az ablakot
Már én sem hallgatok
Imhol vagyok

THE
LIBRARY OF THE
MUSEUM OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AT HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

APPENDIX

THE HISTORY OF

THE CITY OF

NEW-YORK

FROM

1624 TO 1824

BY

J. C. COOPER

NEW-YORK: PUBLISHED BY

J. C. COOPER

AT THE

PRINTING OFFICE

OF

THE

NEW-YORK

LIBRARY OF THE

CITY OF

NEW-YORK

1824

NEW-YORK

NEW-YORK

NEW-YORK

NEW-YORK

TARTALOM

Hold utca, 1936
Budapest körkép, 1939
Szentendrei elégia, 1940
Tizenöt év, 1944
A Város, 1944
Februári jegyzetek, 1945
Alföld, 1945
Váci utca, Szilveszter, 1945
Rózsadomb, 1946
A nagy hiány, 1947
Csikók, 1948
Badacsonyi ősz, 1950
Mostanában, 1955
Pesti elégia, 1957
Mikor a rózsák nyílni kezdtek, 1958
Indulás előtt, 1959
Az idő metszeteiben, 1963
Sas utca, 1963
Költözés, 1964
Medárd, 1970
Eljönnek ők, 1975
Kosszarvak, 1976

Készült a Megyei Könyvtár háziinyomdájában
Békéscsabán

Megjelent a szerző által aláírt
250 példányban

Ez a 168 számú példány.

ISBN 963 01 2509 9

